

OBSAH

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	4
I.1 NÁZOV	4
I.2 IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	4
I.3 SÍDLO	4
I.4 OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA NAVRHOVATEĽA.....	4
I.5 KONTAKTNÁ OSOBA A MIESTO NA KONZULTÁCIE	4
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE.....	5
II.1 NÁZOV	5
II.2 ÚČEL	5
II.3 UŽÍVATEĽ	5
II.4 CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	5
II.5 UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	6
II.6 TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
II.7 STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	6
II.8 ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	8
II.9 CELKOVÉ NÁKLADY	8
II.10 ZOZNAM DOTKNUTÝCH OBCÍ	8
II.11 NÁZOV DOTKNUTÝCH ORGÁNOV	8
II.12 NÁZOV POVOĽUJÚCICH ORGÁNOV A DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA.....	9
II.13 VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	9
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	10
III.1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA	10
III.1.1 Horninové prostredie	10
III.1.1.1 Geologická stavba	10
III.1.1.2 Geodynamické javy a ložiská nerastných surovín	10
III.1.1.3 Žiarenie z prírodných zdrojov a radónové riziko.....	11
III.1.1.4 Geomorfologické pomery	11
III.1.2 Ovzdušie.....	12
III.1.2.1 Zrážky	12
III.1.2.2 Teploty	12
III.1.2.3 Veternosť.....	13
III.1.3 Voda.....	13
III.1.3.1 Vodné toky.....	13
III.1.3.2 Vodné plochy.....	14
III.1.3.3 Podzemné vody.....	14
III.1.3.4 Pramene a pramenné oblasti.....	15
III.1.3.5 Vodohospodársky významné územia.....	15
III.1.4 Pôda.....	15
III.1.4.1 Pôdne typy, druhy a ich bonita	15
III.1.4.2 Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu	16
III.1.5 Fauna, flóra a vegetácia.....	16
III.1.5.1 Významné migračné koridory živočíchov	19
III.2 KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA	19
III.2.1 Štruktúra krajiny	19
III.2.2 Scenéria krajiny	20
III.2.3 Chránené územia a ochranné pásma	20
III.2.4 Osobitne chránené a významné druhy živočíchov a rastlín.....	21
III.2.5 Chránené stromy.....	21
III.2.6 Územný systém ekologickej stability	21
III.3 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA A KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA.....	22
III.3.1 Obyvateľstvo	22
III.3.2 Sídla	24

III.3.3 Priemyselná výroba	24
III.3.4 Poľnohospodárska a lesná výroba	25
III.3.5 Doprava a dopravné plochy.....	26
III.3.6 Produktovody	27
III.3.7 Služby, rekreácia a cestovný ruch	29
III.3.8 Kultúrne a historické pamiatky, pozoruhodnosti, archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality	31
III.3.9.Odpadové hospodárstvo	31
III.4 SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	33
III.4.1 Horninové prostredie	33
III.4.2 Ovzdušie.....	33
III.4.3 Voda, znečistenie povrchových a podzemných vôd.....	34
III.4.4 Pôda.....	36
III.4.5 Iné znečistenie.....	36
III.4.6 Fauna, flóra a vegetácia.....	36
III.4.7 Zdravie obyvateľstva, hluk a vibrácie.....	37
III.4.8 Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov.....	38
III.4.9 Ekologická únosnosť (súčasný stav).....	39
IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE.....	40
IV.1 POŽIADAVKY NA VSTUPY.....	40
IV.1.1 Pôda.....	40
IV.1.2 Voda.....	40
IV.1.3 Ostatné energetické a surovinové zdroje.....	40
IV.1.4 Dopravná a iná infraštruktúra	40
IV.1.5 Nároky na pracovné sily	40
IV.1.6 Nároky na zastavané územie a iné nároky.....	40
IV.2 ÚDAJE O VÝSTUPOCH	41
IV.2.1 Zdroje znečistenia ovzdušia	41
IV.2.2 Odpadové vody.....	41
IV.2.3 Iné odpady.....	41
IV.2.4 Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu.....	42
IV.2.5 Iné očakávané vplyvy a vyvolané investície	42
IV.3 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMÝCH A NEPRIAMÝCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	42
IV.4 HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK.....	43
IV.5 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA	43
IV.6 POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA	43
IV.6.1 Vplyvy na obyvateľstvo.....	43
IV.6.2 Vplyvy na horninové prostredie.....	44
IV.6.3 Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu	44
IV.6.4 Vplyvy na miestnu klímu, ovzdušie	44
IV.6.5 Vplyvy na pôdu.....	45
IV.6.6 Vplyvy na faunu, flóru a ekosystémy	45
IV.6.7 Vplyvy na štruktúru, využívanie, scenériu krajiny a ÚSES	45
IV.6.8 Vplyvy na priemyselnú a poľnohospodársku výrobu.....	46
IV.6.9 Vplyvy na dopravu.....	46
IV.6.10 Vplyvy nadväzujúcich stavieb, činností a infraštruktúry.....	47
IV.7 PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE	47
IV.8 VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU VPLYVY SPÔSOBIŤ S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	47
IV.9 ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	47
IV.10 OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	48
IV.10.1 Územnoplánovacie opatrenia.....	48
IV.10.2 Technické opatrenia.....	48
IV.10.3 Organizačné opatrenia	48

IV.11	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	49
IV.12	POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠIMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI	49
IV.13	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	49
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU.....	50
V.1	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	50
V.2	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY.....	50
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA.....	51
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	52
VII.1	ZOZNAM DOKUMENTÁCIE VYPRACOVANEJ PRE ZÁMER A HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV	52
VII.2	ZOZNAM STANOVÍSK A VYJADRENÍ VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU.....	52
VII.3	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	52
VII.4	POUŽITÁ LITERATÚRA	52
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	53
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	53
IX.1	MENO SPRACOVATEĽA ZÁMERU	53
IX.2	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV OPRÁVNENÝM ZÁSTUPCOM NAVRHOVATEĽA	53

I. Základné údaje o navrhovateľovi

I.1 Názov

ACCEPT,s.r.o

I.2 Identifikačné číslo

IČO 36 708 071
DIČ 2022283186

I.3 Sídlo

Mirka Nešpora 6392/61
080 01 Prešov

I.4 Oprávnený zástupca navrhovateľa

Mgr. Dušan Goban
telefón: 0918 801 112

I.5 Kontaktná osoba a miesto na konzultácie

Ing.arch. Marián Ferjo
telefón: 0905 537 289
TRISTÁN studio, s.r.o.
080 06 Vyšná Šebastová 138

II. Základné údaje o zámere

II.1 Názov

Priemyselný park Panattoni

II.2 Účel

Obec Záborské leží v severnej časti Košickej kotliny južne od blízkeho krajského a okresného mesta Prešov (výkres č. 1 Širšie vzťahy). V obci je napriek tomu vysoká miera nezamestnanosti. Preto samosprávne orgány obce intenzívne rokujú o možnostiach zavedenia priemyselnej výroby, ktorá by vytvorila základné pracovné miesta pre obyvateľov obce, mesta a blízkeho okolia okresu Prešov.

Pre tieto účely sa pripravuje územie pre priemyselný park neďaleko pri diaľnici D1, ktoré je na plochách vymedzených štúdiou. Na ploche priemyselného parku o výmere 5,338 ha budú vybudované dve haly s príslušnou dopravnou a technickou infraštruktúrou napojenou na mestské a regionálne systémy inžinierskych sietí. Účelom stavby je vybudovanie priemyselného parku a jeho postupným vybudovaním kvalitného logistického centra so zameraním na logistiku – prepravu a skladovanie tovaru a s logistikou súvisiaci ľahký priemysel - baliace a montážne technológie a pod. bez vplyvu na životné prostredie.

Priemyselný park bude pre dopravu vstupných surovín a hotových výrobkov využívať cestu III/068011, ktorá prechádza priamo okolo pripravovaného územia, diaľnicu D 1 Prešov - Košice a cestu E50 prostredníctvom neďalekej mimoúrovňovej diaľničnej križovatky. Nezanedbateľná je aj náväznosť na železničnú stanicu Prešov (3,7 km) a dostupnosť letiska Košice vzdialeného 45,0 km po diaľnici D 1.

Rozhodujúcimi požiadavkami pri príprave zámeru sú:

- zvyšovanie zamestnanosti v obci a okrese Prešov
- zabezpečenie plnenia environmentálnych požiadaviek pri umiestnených výrobných
- zachovanie primeraných investičných a výrobných nákladov

Zámer má pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona poskytnúť základnú informáciu o navrhovanej priemyselnej zóne, o životnom prostredí v ktorom sa má vybudovať, o vplyvoch realizácie priemyselnej zóny a jeho obsluhy na životné prostredie a návrhoch opatrení na vylúčenie, zníženie, alebo kompenzáciu nepriaznivých vplyvov.

II.3 Užívateľ

ACCEPT, s.r.o.

II.4 Charakter navrhovanej činnosti

Posudzovaná aktivita prinášajúca vybudovanie priemyselného parku, predstavuje v dotknutom území **novú činnosť**.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ďalej len zákon) stanovil v prílohe č. 8 nasledovné limity:

- zisťovacie konanie pre projekty rozvoja priemyselných zón bez limitu (tab. č. 9 položka č. 13)
- zisťovacie konanie pre projekty rozvoja obcí vrátane skladov s kapacitou nad 2 000 m² úžitkovej plochy (tab. č. 9 položka č. 14 písm. g)
- zisťovacie konanie pre projekty rozvoja obcí vrátane parkovísk a komplexu parkovísk s kapacitou od 100 do 500 stojísk a povinné hodnotenie nad 500 stojísk (tab. č. 9 položka č. 14 písm. j)

Navrhovaná činnosť, zložená z výstavby pozemných objektov priemyselnej zóny, vrátane skladových plôch a parkovísk podlieha zisťovaciemu konaniu. Pretože uvedené zámery sú v prevádzkovej a priestorovej súvislosti je spracovaná environmentálna dokumentácia na úrovni zámeru.

Priemyselná výroba pripravovaná na realizáciu v priemyselnej zóne bude presne vyšpecifikovaná po uzavretí obchodno-investičných rokovaní s investormi a nebude predmetom samostatných ďalších posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

II.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Prešovský
Okres: Prešov
Obec: Záborské
Katastrálne územie: Záborské
Lokalita: Záborské – Nad mlynom (Breziny)

Priemyselný park je lokalizovaný na hranici katastrálneho územia Záborské a Petrovany na severnej strane cesty III/068011 a nadväzuje na mimoúrovňovú križovatku diaľnice D1. Územie priemyselného parku je na západe vymedzené ornou pôdou, na juhu cestou III/068011 Prešov - Záborské, na východe ornou pôdou a severe susedným priemyselným parkom. Body napojenia na rozvody pitnej vody, zemného plynu a elektrickej energie sú z existujúcich rozvodov regionálneho významu. Priamo riešené územie priemyselného parku je (výkres č. 2 Katastrálna mapa) v katastrálnom území Záborské na parcelách číslo KN-C 298/37 a 298/38.

Prípojky pitnej vody, elektrickej energie a zemného plynu sa nachádzajú na katastrálnom území Záborské.

II.6 Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začatie výstavby: marec 2012
Ukončenie výstavby: apríl 2013
Začatie prevádzky: november 2012

II.7 Stručný opis technického a technologického riešenia

Priemyselný park je určený pre výstavbu stredných firiem so zameraním na ľahkú strojárenskú, elektrotechnickú, odevnú a drevársku výrobu a montážne, prípadne skladové prevádzky s trojmennou prevádzkou pre asi 100 zamestnancov. Výber druhu výrob je limitovaný potrebou minimalizácie negatívneho vplyvu, najmä na existujúce obytné plochy a územia.

Územie priemyselnej zóny (výkres č. 3 Situácia v ortofotomape) má výmeru 5,338 ha. Stavenisko priemyselného parku tvoria pozemky využívané ako orná pôda.

Navrhovaný priemyselný park je situovaný na pozemku investora. Pozostáva z dvoch samostatných hál, dispozične prispôbobyených potrebám flexibilného prenajímania pre viacerých nájomcov. (výkres č. 3 Prehľadná situácia).

Dopravné napojenie priemyselného parku bude realizované z cesty III. triedy III/068011 Prešov - Záborské. Pre priemyselnú zónu budú vybudované samostatné prípojky a zariadenia technickej infraštruktúry slúžiace pre navrhovaný priemyselný park.

Dočasná skládka ornice a zariadenia staveniska budú situované na plochách v južnej časti priemyselného parku. Skládka ornice sa predpokladá na ploche 75 x 75 m pri max. výške uloženej ornice 3,0 m.

Urbanistické riešenie

Návrh riešeného areálu vychádza z tvaru pozemku, napojenia na jestvujúcu cestu III/068011 a z prevádzkových požiadaviek priemyselného parku.

Navrhovaná zástavba v rámci areálu bude nízko podlažná, pôjde o jednopodlažné halové objekty, obsahujúce jedno a dvojpodlažné administratívno – sociálne vstavky. Cieľom je realizácia stavieb, ktoré sú schopné poskytnúť všetky potrebné prevádzkové, administratívne, sociálne potreby pre jednotlivých koncových nájomcov. Každá hala je rozdelená na viacero samostatných prenajímateľných oddelených jednotiek s možnosťou nájmu pre jednotlivých nájomcov.

V rámci areálu sú riešené dve haly, ktoré sú prístupné z vnútroareálovej komunikácie s dotykovou križovatkou, ktorá bude slúžiť na smerovanie dopravy do areálu.

Dopravné napojenie areálu je na jestvujúcu cestu III/068011, ktorá tvorí spojnicu miest Prešov – Záborské. Táto komunikácia tiež tvorí prístup na diaľnicu D1, cca 0,75 km od záujmového územia.

Pre obe haly je riešená spoločná technická infraštruktúra. Recipientom pre dažďovú kanalizáciu bude potok Delňa. Splašková kanalizácia bude zaustená do kanalizácie vedľajšieho priemyselného parku. Vodou bude priemyselný park zásobovaný z verejnej siete obce Záborské, alebo z vlastných studní, ktoré budú zrealizované na pozemku. Plynová prípojka bude realizovaná z verejného rozvodu, ktorý prebieha okolo južnej hranice pozemku. Elektrická energia bude zabezpečená z VN rozvodu, ktorý je v severnej časti pozemku.

Architektonické riešenie

Pozemné stavby sú navrhované ako halové objekty s výškou do 10,0 m nad upraveným terénom. Haly pre priemyselnú výrobu so svetlosťou asi 7,0 m a miestnosti pre administratívu a hygienické zázemie pracovníkov so svetlosťou 3,0 m. Haly budú riešené ako skeletové konštrukcie so zatepleným plášťom.

Výškové osadenie jednotlivých hál a riešenie komunikácií, spevnených plôch v rámci areálu rešpektuje svahovitý terén a potrebu nulovej bilancie výkopov a navážok. Zásobovacie rampy sú o 1,2 m nižšie ako je úroveň $\pm 0,000$ hál. Vzniknuté výškové rozdiely na hranici pozemku investora sú riešené formou spevnených výkopov a svahov.

Dopravná infraštruktúra

Záborské leží na ceste III/068011 cca 2 km južne od Prešova. Táto cesta sa za Prešovom napája na diaľnicu D1 a cestu E50. Existujúci systém dopravného sprístupnenia obce sa pri návrhu priemyselnej zóny zachováva a nové miestne komunikácie zámer nenavrhujeme.

Priemyselný park je dopravne napojený na cestu III/068011 jednou stykovou križovatkou. Križovatka bude mať navrhnuté samostatné odbočovacie a prípojné pruhy.

Jednotlivé objekty priemyselnej zóny budú obsluhované vnútroareálovými komunikáciami. Parkovacie miesta pre zamestnancov a návštevníkov sú prístupné z navrhovaných vnútroareálových komunikácií. Parkovacie miesta sa navrhujú s kolmým státím v rozmere 2,5 x 5,0 m na jedno parkovacie miesto. Presný počet parkovacích miest bude určený podľa STN 73 611 10, po zadefinovaní počtu pracovníkov v priemyselných plochách. Zámer predpokladá 42 parkovacích miest pre osobné autá. Parkovanie nákladnej dopravy bude riešené taktiež vnútri jednotlivých priemyselných plôch s asfaltovým povrchom parkovísk s predpokladaným počtom 44 stání. Počet bude spresnený v ďalších stupňoch projektovej prípravy podľa požiadaviek jednotlivých investorov.

Cestná hromadná doprava pre obyvateľov obce Záborské je zaistená autobusmi MHD a SAD, ktoré v obci premávajú po ceste III/068011. V riešenom priestore priemyselnej zóny sa zastávka nenachádza.

Odvodnenie areálových komunikácií, parkovacích plôch a ostatných spevnených plôch priemyselnej zóny sa predpokladá systémom vpustí do dažďovej kanalizácie. Splachy zo stojísk nákladných vozidiel budú pred zaústením predčistené v odlučovači ropných látok.

Technická infraštruktúra

Elektrická energia, priemyselná zóna bude napojená do novej trafostanice samostatným napojením z existujúceho vzdušného 22 kV VN vedenia č. 314, ktoré prechádza pozemkom investora. Prípojky jednotlivých výrobných hál budú realizované káblovou NN prípojkou. Každá výrobná hala bude napájaná zo samostatného vývodu trafostanice s fakturačným meraním spotreby. Celkový príkon na základe vyjadrenia VSD je 800 kW.

Zemný plyn, priemyselná zóna bude zásobovaná zemným plynom z STL rozvodu DN 160 cez STL prípojkou. Rozvod plynu bude STL- DN 160-90 o 0,3 MPa. Zemný plyn sa bude využívať na spaľovanie vo vlastných zdrojoch tepla, kotolniach na výrobu tepla pre ÚK a prípravu TUV. Zámer výhľadovo neuvažuje s využitím zemného plynu pre potreby výroby.

Zásobovanie vodou, zabezpečenie pitnej a protipožiarnej vody sa navrhuje vyvrtaním vlastných studní na pozemku investora, alebo prípojkou vody z obecného rozvodu DN 100 vedľa cesty III. triedy. Požiarna voda bude zabezpečená výstavbou požiarnej nádrže podľa požiadaviek v ďalšom stupni projektovej dokumentácie.

Odkanalizovanie a čistenie vôd, priemyselná zóna je riešená delenou kanalizáciou. Dažďová kanalizácia bude dvojvetvová, gravitačná DN 300 zaústená cez dažďovú nádrž do potoka Delňa. Dažďové vody zo spevnených komunikácií budú čistené lapačmi ropných látok priamo v jednotlivých areáloch. Splaškové vody budú splaškovou kanalizáciou odvádzané do splaškovej kanalizácie susedného priemyselného parku, ktorý je napojený na verejný kanalizačný rozvod VVS.

II.8 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Navrhované územie priemyselnej zóny je súčasťou Košicko-Prešovskej rozvojovej osi radenej v rámci Slovenskej republiky k rozvojovým osiam prvého stupňa. Zároveň je súčasťou ťažiska osídlenia najvyššej úrovne ako aglomerácia medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euroregióne.

Pripravovaná urbanistická koncepcia rozvoja obce predpokladá rozvoj priemyslu v lokalite Širava a Nad mlynom, ktorá nadväzuje na zastavané územia mesta Prešov a nadregionálnej dopravnej infraštruktúry uvedenej rozvojovej osi. Významným impulzom pre takéto riešenie je možnosť bezprostredného dopravného napojenia na diaľnicu D1, s minimálnym ovplyvnením obytných a rekreačných štvrtí okolitých obcí a mesta Prešov.

Dotknutému mestu a regiónu prinesie realizácia zámeru výhody hlavne vo vytvorení nových pracovných príležitostí, ktoré pomôžu znížiť nadpriemerne vysokú mieru nezamestnanosti v celom okrese a kraji. Tento počet pracovných miest a pripravované výrobné a montážne prevádzky dávajú zámeru regionálny až nadregionálny význam.

Vážnym negatívnym vplyvom bude záber ornej pôdy. Významným limitom investície je nutnosť zavedenia výrobných činností a stavebných objektov, ktoré nebudú negatívne ovplyvňovať obytné územia okolitých sídiel a kvalita vody v potoku Delňa, resp. rieke Torysa.

Zámer bol na úrovni urbanistickej štúdie predbežne prerokovaný so správcami sietí a dotknutými orgánmi.

II.9 Celkové náklady

Stavebné investície (orientačné náklady)	4.55 mil.- Eur
--	----------------

II.10 Zoznam dotknutých obcí

Obec Záborské
Obec Prešov
Obec Petrovany

II.11 Názov dotknutých orgánov

príslušný orgán

- Obvodný úrad životného prostredia v Prešove

rezortné orgány

- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky

dotknuté orgány štátnej správy

- Ministerstvo obrany, správa nehnuteľného majetku a výstavby, Košice
- Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky Bratislava
- Krajský úrad životného prostredia v Prešove
- Krajský pamiatkový úrad Prešov
- Krajský pozemkový úrad v Prešove
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Prešov

dotknuté samosprávne orgány

- Prešovský samosprávny kraj Prešov

II.12 Názov povoľujúcich orgánov a druh požadovaného povolenia

- Obec Záborské – územné rozhodnutie a stavebné povolenie
- Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prešov – stavebné povolenie pre komunikácie
- Obvodný úrad životného prostredia v Prešove – stavebné povolenie pre kanalizácie a ČOV, odpadové hospodárstvo, zdroje znečistenia ovzdušia

II.13 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Po komplexnom posúdení možných priamych a nepriamych vplyvov zámeru nepredpokladáme nepriaznivý vplyv na životné prostredie susedných štátov.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

III.1 Charakteristika prírodného prostredia

III.1.1 Horninové prostredie

III.1.1.1 Geologická stavba

Priamo dotknuté územie po geologickej stránke budujú horniny neogénnych sedimentov (obrázok č. 1 Geologická stavba) a v širšom okolí smerom na západ aj horniny vnútrokarpatského paleogénu (Šarišská vrchovina), ktoré sú zväčša (najmä v údolnej nive veľkých vodných tokov Torysa, Sekčov a Delňa a v ich okrajových častiach) prekryté neogénnymi a kvartérnymi sedimentmi (severná časť Košickej kotliny – Toryská pahorkatina). Smerom na východ v širšom okolí vystupujú vulkanické horniny (Slanské vrchy).

Lokalitu navrhovanej výstavby budujú neogénne sedimenty, reprezentované kladzianskym súvrstvím (zelenosivé prachovité ílovce s polohami jemnozrnných pieskovcov, ktoré lokálne prechádzajú do prachovcov). Západne od lokality navrhovanej priemyselnej zóny (PZ) vystupuje vnútrokarpatský paleogén reprezentovaný najmä bielopotockým súvrstvím (masívne, hrubolavicovité pieskovce s ojedinelými vložkami prachovcov, ílovcov, polymiktných zlepcov). Andezitové intrúzie a extrúzie ako pozostatok vulkanickej činnosti v neogéne, tvoria významné krajinné dominanty v širšom okolí Prešova (Stráže, Šarišský hradný vrch). Na svahoch paleogénnych a neogénnych sedimentov je častý výskyt svahových sedimentov kvartéru (prevažne hlinito-kamenité, hlinito-piesčité) s mocnosťou priemerne 2 - 3 m, ale v závislosti od morfológie môže ich hrúbka dosiahnuť 15 - 20 m. V okrajových polohách nivy Torysy, Sekčova a Delne sa vyskytujú proluviálne sedimenty (piesčité a hlinité štrky), ktorých zdrojovou oblasťou sú hlavne Slanské vrchy. Alúvium väčších vodných tokov tvoria fluviálne sedimenty (hliny, piesky, íly).

Prevažná časť lokality navrhovaného priemyselného parku je pokrytá kvartérnymi proluviálnymi sedimentmi (prevažujú hlinité a piesčité štrky, lokálne s pokryvom sprašovitých hlín), ako pozostatok náplavových kužeľov vodného toku Delňa. Materiál je tvorený takmer výlučne valúnmi andezitu, ktorých veľkosť sa pohybuje v intervale 6 - 10 cm, výnimkou však nie sú ani väčšie balvany a bloky s priemerom až 1 m.

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie a prevládajúceho typu hornín v hĺbke do 5 m sa v širšom okolí lokality vyskytujú:

- rajón údolných riečnych náplavov a proluviálnych sedimentov s prevažne štrkovitými zeminami
- rajón náplavov terasových stupňov
- rajón deluviálnych sedimentov s prevažne jemnozrnnými zeminami
- rajón pieskovcových hornín s prevažne skalnými horninami
- rajón flyšoidných hornín so striedaním skalných a poloskalných hornín

Vlastná lokalita navrhovaného PP sa nachádza v rajóne proluviálnych sedimentov s prevažne štrkovitými zeminami. Predpokladaná hĺbka hladiny podzemnej vody pri maximálnom stave je 2 – 5 m. Podľa doložených údajov (Atlas inžiniersko-geologických máp SSR, 1989) je možné v lokalite očakávať I. a II. intenzitu agresivity podzemných vôd (neagresívna až slabo agresívna). Inžiniersko-geologický a hydrologický prieskum nebol v tejto etape prípravy priemyselnej zóny realizovaný.

III.1.1.2 Geodynamické javy a ložiská nerastných surovín

Vertikálne pohyby povrchu, v širšie dotknutom území je evidovaný priebeh niekoľkých neotektonicky aktívnych zlomových porúch. Zakryté hornádske zlomy orientované v severojužnom smere sú evidované južne pozdĺž Záborského potoka.

Seizmicita územia, Seizmotektonická mapa Slovenska (STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií, 1997) vykazuje pre priamo dotknuté územie maximálne pozorovanú intenzitu 7⁰ MSK-64.

Z ďalších geodynamických javov, širšie dotknuté územie je veľmi náchylné na tvorbu zosuvov pokryvných útvarov na flyšových súvrstviach a v okrajových častiach neogénnych vulkanitov. Svahové pohyby sú zväčša viazané na sieť dolín, zosuvy majú často veľký plošný rozsah. Podľa dostupných údajov nie sú na priamo dotknutom území priemyselnej zóny evidované zosuvy. Stabilizovaný plošný zosuv je evidovaný v priestore obce Záborské.

Poloha priemyselnej zóny na veľmi mierne uklonenom svahu prolúvia vodného toku Delňa znamená žiadne až mierne ohrozenie vodnou eróziou.

Zaplavovanie nivy rieky Torysa, pri nepriaznivých klimatických a hydrologických pomeroch, najmä pri náhlých a intenzívnych zrážkach, môže byť územie medzi diaľnicou a železnicou zaplavované povrchovými vodami.

Ložiská nerastných surovín, pri posudzovanej lokalite sa v širšie dotknutom území nachádza viacero ložísk nerastných surovín (tab. č. 1). V obci Petrovany je vykonávaná ťažba tehliarskych hĺn v priestore južne od miestnej časti Močarmany. Na priamo dotknutom území sa neevidujú žiadne ložiská nerastných surovín, ani tam neprebíha ťažba.

Ložiská nerastných surovín v širšom okolí navrhovanej činnosti

Tabuľka č.1

Názov ložiska (ťažobná alebo správcovská organizácia)	Nerastná surovina
Dubník (CHLÚ)	ortuťové rudy
Dubník - okolie (CHLÚ)	ortuťové rudy
Zlatá Baňa (CHLÚ)	polymetalické rudy
Fintice	bentonit
Kapušany	bentonit
Prešov - Solná Baňa (SOLIVARY Prešov)	kamenná soľ
Fintice II (Lom H.U.V.)	stavebný kameň
Okružná - Borovník	stavebný kameň
Sedlice (CS a.s. Košice)	stavebný kameň
Sedlice (CHLÚ)	stavebný kameň
Sedlice (VKŠ)	stavebný kameň
Záhradné (VKŠ)	stavebný kameň
Vyšná Šebastová - Maglovec	stavebný kameň
Fintice (Lesostav)	stavebný kameň
Petrovany - Močarmany (Tehelne Leier)	tehliarske suroviny
Drienov (Tehelne VOKOP Vranov)	tehliarske suroviny
Močarmany (TEHELKIN Košice)	tehliarske suroviny
Močarmany (Tehelne VOKOP Vranov)	tehliarske suroviny
Pieskoveň Nemcovce	štrkopiesky a piesky

Zdroj: MŽP SR, SGUDS

III.1.1.3 Žiarenie z prírodných zdrojov a radónové riziko

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (URANPRESS, Spišská Nová Ves, 1992) vyskytujú sa v okrese Prešov zhruba v rovnakom pomere oblasti s nízkym (najmä stredná časť okresu) a so stredným radónovým rizikom (prevažne severovýchodná a juhozápadná časť okresu - územie pohorí Čierna hora a Slanské vrchy). V rámci okresu Prešov sa územia s vysokým radónovým rizikom nenachádzajú. Priamo dotknuté územie sa nachádza v území so stredným radónovým rizikom.

III.1.1.4 Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenskej republiky patrí priamo dotknuté územie do podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Lučenecko-košickej znížieniny, celku Košická kotlina a podcelku Toryská pahorkatina. V západnej časti širšie dotknutého územia sa za nivou rieky Torysa nachádza Sedlická brázda, ktorá je súčasťou Šarišskej vrchoviny a Podhôrno-magurskej oblasti patriacej do Vonkajších Západných Karpát.

Povrch širšieho záujmového územia má v Toryskej pahorkatine charakter mierne členitej až členitej pahorkatiny so sklonom svahov 1 až 4⁰. Svahy sú tu s častými eróznymi procesmi a svahovými deformáciami. Západne od priamo dotknutého územia má v nive Torysy povrch charakter roviny so

sklonom menším ako 1° a v Sedlickej brázde silne členitej vrchoviny so sklonom 4 až 12° . Svahy sú tu mierne až stredne strmé, prevažne hladko modelované, miestami je povrch územia ostrejšie modelovaný, porušený eróziou, sporadicky aj svahovými deformáciami. Svahu sú v Toryskej pahorkatine orientované prevažne severo až juhozápadným smerom a v Sedlickej brázde juho až severovýchodným smerom.

Priamo dotknuté územie je situované na mierne zvlnenom pahorkatinovom reliéfe neogénu Toryskej pahorkatiny nad nivou rieky Torysa (kvartérne fluviálne sedimenty), od ktorej sa na západe nachádza mierne zvlnený reliéf Šarišskej vrchoviny. Smerom na sever morfológicky výrazne vystupuje vulkanický kužeľ Šarišského hradného vrchu a komplex Stráží, smerom na východ sa zdvíha vulkanický komplex Slanských vrchov. Nadmorská výška územia priemyselnej zóny je od 281,00 do 288,00 m n. m.

III.1.2 Ovzdušie

III.1.2.1 Zrážky

Z hľadiska ročného chodu zrážok v širšom dotknutom území obce Záborské (klimatická stanica Prešov) maximum zrážok pripadá na mesiace jún a júl, minimum zrážok spravidla na mesiac február.

Z hľadiska priemerných ročných hodnôt klimatického ukazovateľa zavlaženia v časovom období rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) v predmetnom území boli zaznamenané hodnoty vyššie uvedeného ukazovateľa od -100 do -200 mm, t. j. v tomto území sa prejavuje mierny nadbytok zrážok.

Z hľadiska priemerných ročných hodnôt radiačného indexu sucha ($B_0 / L \cdot R$, B_0 – celková bilancia žiarenia, L – skupenské teplo vyparovania, R – atmosférické zrážky) v časovom období rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) prevládajú hodnoty od 1,2 do 1,25.

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v časovom období rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa v širšom dotknutom území pohyboval v intervale od 60 do 80 dní. Snehová pokrývka vyššia ako 5 cm sa vyskytuje v priemere 35 dní v roku.

Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné územie do oblasti údolí väčších riek s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 60 do 85 dní.

Pre ilustráciu zrážkových pomerov v širšom dotknutom území uvádzame údaje zo zrážkomernej stanice v meste Prešov a obci Chmiňany lokalizovanej západne vo vzdialenosti asi 11 km od obce Záborské (tab. č. 2 a 3).

Tab. Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny letného polroku v mm (1951 – 1980)

Tabuľka č.2

Zrážkomerná stanica	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok	letný polrok
Prešov	30	27	31	44	64	84	90	78	53	49	42	33	625	413
Chmiňany	24	23	25	42	69	89	92	80	45	40	40	30	599	418

Zdroj: SHMÚ

Základné klimatické charakteristiky širšieho záujmového územia (klimatická stanica Prešov)

Tabuľka č.3

Klimatický ukazovateľ	Obdobie pozorovania	Hodnota ukazovateľa
Priemerný ročný úhrn zrážok (mm)	1961 – 1990	600 – 700
Priemerný úhrn zrážok v januári (mm)	1961 – 1990	20 – 30
Priemerný úhrn zrážok v júli	1961 – 1990	80 – 90
Absolútne maximum mesačných úhrnov zrážok (mm)	1951 – 2000	200 – 250
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou	1961 – 1990	60 – 80

Zdroj: SHMÚ

Priemerný ročný úhrn aktuálnej evapotranspirácie je 450 mm s tým, že maximálne úhrny pripadajú na jún. Priemerný ročný úhrn potenciálnej evapotranspirácie je 600 až 650 mm. V ročnom chode pripadajú najväčšie mesačné úhrny na júl a najmenšie na december – január.

III.1.2.2 Teploty

Severná časť Toryskej pahorkatiny patrí podľa klimatického členenia Slovenska do teplej klimatickej oblasti. Priemerná ročná suma globálneho žiarenia je 1200 až 1250 kWh.m⁻².

Priamo dotknuté územie obce Záborské možno na základe klimatických charakteristík zaradiť taktiež do teplej klimatickej oblasti (obrázok č. 2 Klimatické oblasti) reprezentovanej teplým, mierne vlhkým okrskom s chladnou zimou T7. Z hľadiska klimaticko-geografických typov možno predmetné územie zaradiť k typu kotlinovej klímy, subtypu teplej kotlinovej klímy.

Priemerný ročný počet letných dní v rámci časového obdobia rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) na klimatickej stanici lokalizovanej v meste Prešov dosiahol hodnotu 49 dní a priemerný ročný počet mrazových dní dosiahol hodnotu 124 dní.

Pre danú oblasť je charakteristické premrzanie pôdy za priemerných podmienok do hĺbky 30 až 40 cm, v extrémnych zimách 70 až 80 cm. Priemerné teploty vzduchu a základné klimatické charakteristiky územia sú uvedené v tabuľkách č. 4 a 5.

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) a za vegetačné obdobie (1951 – 1980)

Tabuľka č.4

stanica	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok	IV.-IX.
Prešov	-3,7	-1,5	2,7	8,7	13,6	17,3	18,6	17,8	13,8	8,6	3,5	-1,3	8,2	15,0

Zdroj: SHMU

Základné klimatické charakteristiky širšieho záujmového územia (klimatická stanica Prešov)

Tabuľka č.5

Klimatické ukazovatele	Obdobie pozorovania	Hodnota ukazovateľa
Priemerná ročná teplota vzduchu (°C)	1961 - 1990	8 – 9
Priemerná teplota vzduchu v januári (°C)	1961 – 1990	(-3) – (-4)
Priemerná teplota vzduchu v júli (°C)	1961 – 1990	18 – 19
Priemerný ročný počet vykurovacích dní	1961 - 1990	220 – 240

Zdroj: SHMU

III.1.2.3 Veternosť

Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami patrí širšie dotknuté územie obce Záborské medzi priemerne inverzné polohy plošne zahŕňajúce predovšetkým široké údolia rieky Torysa a jej väčších prítokov. Veterné pomery sú prezentované meracou stanicou v Prešove (tab. č. 6, 7 a 8). V prípade priamo dotknutého územia je určujúcim faktorom veterných pomerov v predmetnom území predovšetkým severojužná orientácia Košickej kotliny, uzavretej zo západu, severu i východu pohoriami. Z údajov prezentovaných v tabuľke č. 6 sú zrejmé dominantné vetry severných a južných smerov, pričom v porovnaní s inými oblasťami Slovenska má oblasť okolia Prešova pomerne nízke % bezvetria. Pomerne široké údolie Torysy nevytvára možnosti pre dlhodobé stagnácie chladného vzduchu. Inverzné polohy sú v nízko položených miestach v okolí Torysy. Na ich formovaní sa podieľajú stekajúce prúdy chladného vzduchu z okolitých vrchov Toryskej pahorkatiny a Šarišskej vrchoviny.

Početnosť smerov vetra v % na klimatickej stanici Prešov za roky 1961 – 1970

Tabuľka č.6

smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvet.
početnosť smerov %	23	13	2	10	19	5	2	19	7

Zdroj: SHMU

Priemerná rýchlosť vetra v klimatickej stanici Prešov v m.s⁻¹ za roky 1961 – 1970

Tabuľka č.7

smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvet.
priemerná rýchlosť v m.s ⁻¹	3,8	3,6	2,5	4,4	4,3	3,2	2,4	3,3	-

Zdroj: SHMU

Priemerná častosť smerov vetra v % v období rokov 1980 - 1999

Tabuľka č.8

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ
7,5	12,6	10,4	12,3	9,4	10,9	22,2	14,7

III.1.3 Voda

III.1.3.1 Vodné toky

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík širšie dotknuté územie patrí k úmoriu Čierneho mora do povodia rieky Hornád. Hydrologickou osou tohto územia je rieka Torysa tvoriaca prirodzenú hydrogeografickú líniu aj v rámci zastavaného územia mesta Prešov.

Rieka Torysa má priemerný prietok v meste Prešov $3,94 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, v obci Haniska po pribratí prítokov Sekčov a Delňa $7,02 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Najvýznamnejším ľavostranným prítokom Torysy v širšom okolí je rieka Sekčov (priemerný prietok $2,75 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$). Charakteristické hydrologické údaje tokov sú uvedené v tabuľkách č. 9, 10 a 11.

Charakteristické hydrologické údaje tokov Torysa a Delňa

Tabuľka č. 9

Tok	Miesto	Plocha povodia (km^2)	Zrážky (mm)	Straty (mm)	Odtok (mm)	Odtokový koeficient	Špecifický odtok ($\text{l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$)	Prietok ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)
Torysa	Prešov	673,89	739	540	199	0,27	6,32	4,54
Delňa	Kokošovce	28,96	869	488	381	0,44	12,09	0,35

Charakteristické hydrologické údaje tokov Torysa a Delňa

Tabuľka č. 10

Tok	Miesto	Prietoky prekročené priemerne počas M dní v roku ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)						
		30	90	180	270	330	355	364
Torysa	Prešov	10,3		2,79	1,64		0,77	0,490
Delňa	Kokošovce	0,98		0,147	0,077		0,228	0,025

Charakteristické hydrologické údaje (vybrané) riek Torysa a Sekčov

Tabuľka č. 11

Tok	Miesto	Veľké vody dosiahnuté alebo prekročené raz za N rokov ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)						
		1	2	5	10	20	50	100
Torysa	Prešov	54	84	129	165	195	253	300
Sekčov	Prešov	35	55	90	118	152	202	250

Zdroj: SHMÚ

V rámci priemerného roka má vodný tok Delňa v Kokošovciach najvyššie priemerné mesačné prietoky v mesiaci apríl ($Q_{\max} = 0,820 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$), najnižšie priemerné mesačné prietoky sa vyskytujú v mesiacoch január a november ($Q_{\min} = 0,146 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$).

Vodné toky v širšom dotknutom území môžeme podľa režimu odtoku zaradiť do vrchovinno-nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú koncom leta a na začiatku jesene v mesiaci september.

Priamo dotknuté územie je odvodňované tokom Delňa s neupraveným korytom, ktorý je ľavostranným prítokom rieky Torysa. Tok Delňa má 11 riečnych kilometrov a pokrýva $28,96 \text{ km}^2$ plochy povodia Hornádu. Minimálny priemerný mesačný prietok tohoto toku bol zaznamenaný v mesiaci september ($0,050 \text{ m}^3/\text{s}$) a maximálny v mesiaci jún ($0,389 \text{ m}^3/\text{s}$).

III.1.3.2 Vodné plochy

V katastrálnom území obce Záborské sa nenachádzajú žiadne prirodzené vodné plochy. Juhozápadne od priemyselného parku medzi diaľnicou D1 a riekou Torysa sa nachádza umelo vytvorená vodná plocha po ťažbe štrku (cca $250 \times 100 \text{ m}$). V doline Borkút západne od obce Haniska sa nachádza rybník, v južnej časti mesta Prešov je situované umelé otvorené kúpalisko Delňa s prívodom vody z rovnomenného vodného toku.

V katastri obce Kokošovce sa nachádza umelá vodná nádrž Kokošovce, ktorá je v tomto období vypustená a realizujú sa na nej rekonštrukčné práce.

III.1.3.3 Podzemné vody

Z hľadiska hydrogeologických pomerov (obrázok č. 3 Hydrogeologické prvky územia) v priestore fluvialných náplavov rieky Torysa i jej najväčšieho prítoku rieky Sekčov tvorených štrkami a pieskami prevláda mierna prietočnosť a hydrogeologická produktivita ($T = 1 \cdot 10^{-4} - 1 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$).

Podľa hydrogeologickej regionalizácie Slovenskej republiky sa širšie riešené územie nachádza na hranici dvoch hlavných hydrogeologických rájónov – NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny s dominantnou medzizrnovou priepustnosťou geologického podložia a QP 120 Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy s prevládajúcou puklinovou priepustnosťou geologického podložia.

Hydrogeologický rajón Neogén východnej časti Košickej kotliny je budovaný neogénnymi sedimentmi s polohami štrku a piesku. Hrúbka štrkových náplavov dosahuje 3 – 5 m s priemernou výdatnosťou $1,0 - 2 \text{ l.s}^{-1}$. Podzemné vody v tomto prostredí sa tvoria okrem infiltrácie zo zrážkových a povrchových vôd i prestupovaním vôd z príľahlých neovulkanitov Slanských vrchov.

V rámci hydrogeologického rajónu Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy prevažujú horniny centrálno-karpatského paleogénu s prevahou ílovcov nad pieskovecami a nepriaznivými podmienkami pre akumuláciu väčšieho množstva podzemných vôd s plytkým obehom týchto vôd. Významnejší je iba rajón údolia Torysy (HD – 10) s priaznivými podmienkami štrkovo – piesčitých fluvialných až proluviálnych sedimentov s relatívne vysokou priepustnosťou. Charakteristická je hydraulická spojitosť podzemnej vody riečnej nivy s vodou v rieke.

Na základnom chemizme podzemných vôd tejto oblasti sa podieľajú najmä hydrogénuhličitaný i kationy vápnika a horčíka, naopak menej sú zastúpené sírany, chloridy a dusičnany. Typ podzemných vôd podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie je výrazný až nevýrazný vápenato až vápenato-horečnato-hydrogén-uhličitanový.

III.1.3.4 Pramene a pramenné oblasti

V širšom dotknutom území sa nachádza niekoľko menších prameňov s výdatnosťou $0,2 - 15,5 \text{ l.s}^{-1}$, ktoré majú charakter suťových, ojedinelo vrstevných alebo puklinových prameňov. Pramenné oblasti nie sú zaznamenané.

Termálne a minerálne pramene, v širšom okolí lokality zámeru sa nachádza viacero minerálnych prameňov. Najvýznamnejšie je sústredenie týchto prameňov v oblasti Borkút (pramene Borkút a Malý Borkút) s vývermi slabo mineralizovanej vápenato – horečnatej vody s výdatnosťou 11 l.s^{-1} . V lokalitách Cemjata a Kvašná voda sa nachádzajú tri pramene, z ktorých najvýdatnejší na Cemjate má výdatnosť 9 l.s^{-1} s výverom vápenato-horečnato-uhličitej vody.

Lokality Išľa a Solivar sú založené na sol'nonosných neogénnych sedimentoch s výskytom nátriovo-chloridových vôd. Sol'ný prameň v Sol'nej Bani pri Prešove viedol k hĺbeniu jamy na sol' už v 16. storočí. V minulosti sa pramene v lokalite Išľa využívali na balneologické účely.

V priamo dotknutom území neboli zaznamenané pramene podzemných, termálnych a minerálnych vôd.

III.1.3.5 Vodohospodársky významné územia

V rámci priamo dotknutého územia a jeho blízkom okolí sa nenachádzajú vodohospodársky chránené územia, rovnako sa tu nenachádzajú zdroje podzemných vôd využívaných pre hromadné zásobovanie obyvateľstva. Rieka Torysa predstavuje vodohospodársky významný tok.

III.1.4 Pôda

III.1.4.1 Pôdne typy, druhy a ich bonita

Navrhovaná lokalita priemyselnej zóny sa nachádza na miernych svahoch Toryskej pahorkatiny. Prírodné podmienky v regióne podmieňujú kvalitu pôd, čo súvisí s ich potenciálom. Z pôdnych typov prevažujú v širšom okolí zámeru v alúviu väčších vodných tokov fluvizeme (v staršej terminológii nívne pôdy, nívne pôdy glejové), na okolitých svahoch Toryskej pahorkatiny hnedozeme (luzizemné a pseudoglejové) na sprašových a polygénnych hlinách, čiernice a pseudogleje, miestami kambizeme. Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy hlinité až ílovitohlinité. Vývoj pôd, okrem iných činiteľov, závisí najmä od pôdotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu, atď. Vzhľadom na svoj potenciál (typologicko-produkčné kategórie) ide v rámci záujmového územia celkovo o stredne až menej produkčné pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní: zväčša ako orné pôdy, v menšej miere ako trvalé trávne porasty. Na priamo dotknutom území sa nachádzajú pseudogleje. Ich vybrané parametre sú uvedené v tabuľke č. 12.

Pseudogleje (PGm), sú tú pôdy stredne ťažké s typickým vysokým obsahom prachových častíc (nad 70 %, so zastúpením hrubého prachu 50 %). Ďalšou typickou vlastnosťou je veľké zvýšenie obsahu ílu v podorníči, čo je sprevádzané prirodzene vyššou objemovou hmotnosťou, ale i náchylnosťou na utláčanie, najmä orbou pri väčšej vlhkosti. Obsah humusu je nízky 1,8 % s vysokým podielom fulvokyselín a poklesom v podorníči na 0,7 %. Pôdna reakcia je v priemere 6,0

pH/KCl, hlbšie klesá na 5,0 pH. Sorpčný komplex je nasýtený bázami nad 50 %. Obsah prijateľného P a K je vysoký, pretože sú intenzívne využívané. Humusová vrstva pôdy sa predpokladá v hrúbke asi 30,0 cm.

Vybrané parametre poľnohospodárskej pôdy na priemyselnej zóne

Tabuľka č. 12

7-miestny kód BPEJ	skupina kvality BPEJ:*	pôdny typ:	hlbka pôdy:	cena pôdy za 1 m ² v Eur (Sk)**	TPK:
0557005	6	PGm - pseudogleje typické, na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)	>60 cm	0,119 (3,60)	O6
0557202	6	PGm - pseudogleje typické, na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)	>60 cm	0,105 (3,15)	O6
0557402	6	PGm - pseudogleje typické, na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)	>60 cm	0,091 (2,75)	O6

zdroj: VÚPOP Bratislava

Poznámka:

TPK – typologicko-produkčná kategória

* podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

** podľa Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich na účely pozemkových úprav

III.1.4.2 Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu

Odlíšnosť fyzikálno-mechanických vlastností a polohy na svahu (sklonitosť) jednotlivých pôdných predstaviteľov sa odráža v ich ohrozenosti vodnou eróziou a na kontamináciu.

Náchylnosť pôd na mechanickú (fyzikálnu) degradáciu, súvisí jednak s vlastnosťami pôd (zrornosť, obsah humusu, pôdna reakcia, atď.) a zároveň so spôsobom a intenzitou ich využívania (zhutňovanie podorníčia ťažkou mechanizáciou, pokles humusu najmä v ornici vplyvom dlhodobého uprednostňovania priemyselných hnojív pred organickými, zvýšená plošná erózia).

Chemická degradácia pôd, súvisí najmä so zmenou chemizmu pôd pod vplyvom priemyselných exhalátov alebo predstavuje trvalý slabý acidifikačný trend u pôd na kyslejších pôdotvorných substrátoch. Stav pôd sa vyhodnocuje v pravidelných päťročných cykloch Výskumným ústavom pôdoznanectva a ochrany pôdy (VÚPOP). Najvyššie prípustné koncentrácie niektorých rizikových látok v pôde v mg.kg⁻¹ suchej hmoty je dané na Slovensku Rozhodnutím MP SR o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok č.531/1994-540. Podľa mapy kontaminácie pôdneho fondu (VÚPOP, Správa o stave životného prostredia SR v roku 2001) nie je v okrese Prešov výskyt kontaminovanej pôdy, v minimálnej miere výskyt mierne kontaminovaných pôd v kategórii A, A1.

Poznámka:

A - referenčná hodnota znamená, že pôda nie je kontaminovaná, ak je koncentrácia prvku/látky pod touto hodnotou. V prípade ak dosahuje, resp. prekračuje túto hodnotu, znamená to, že obsah tejto látky je vyšší ako sú fónové (pozadové) hodnoty pre danú oblasť, prípadne vyššie ako hodnoty medze citlivosti analytického stanovenia.

A1 - referenčná hodnota vzťahujúca sa k hodnote A platná pre stanovenie rizikových (škodlivých) látok vo výluhu 2M HNO₃.

B - indikačná hodnota znamená, že kontaminácia pôd bola analyticky preukázaná. Ďalšie štúdium a kontrola miesta znečistenia sa vyžaduje vtedy, ak vznik, rozloha a koncentrácia môže mať negatívny dopad na ľudské zdravie alebo iné zložky životného prostredia.

C - Indikačná hodnota pre asanáciu znamená, že ak koncentrácia prvku látky dosiahne túto hodnotu, je nevyhnutné okamžite vykonať definitívne analytické zmapovanie rozsahu poškodenia príslušného miesta a rozhodnúť o spôsobe nápravného opatrenia. Ak sa hodnoty koncentrácie nachádzajú v rozsahu B a C, je potrebné postupovať podobným spôsobom.

Erózia, náchylnosť (potenciál) na eróziu pôdy (charakter reliéfu, pôdotvorný substrát a pôdny kryt, klíma a spôsob využívania pôdy - orná pôda, trvalé trávne porasty, lesy, ...) v reálnych podmienkach determinuje vodnú eróziu. Pre širšie okolie riešeného územia v rámci Toryskej pahorkatiny je typická stredná až silná náchylnosť pôd k erózii, iba v alúviu Torysy je náchylnosť na vodnú eróziu nepatrná až nijaká.

III.1.5 Fauna, flóra a vegetácia

Pre získanie informácie o súčasnom stave bióty, o genofondovo významných prvkoch, zložkách a ekologicky významných segmentoch posudzovaného územia sme použili vlastné terénne pozorovania, zdroje z literatúry a elektronických nosičov a RÚSES okresu Prešov.

Súčasný druhový a priestorový zloženie bióty je výsledkom zmien, ktoré sú odrazom vplyvu človeka na prírodné pomery tohto územia. Posudzované územie je priestorom, na rozhraní:

- poľnohospodársky využívaného pôdneho fondu (prevažne veľkobilková orná pôda),
- zóny výroby a služieb (vrátane areálu rozhlasového vysielateľa),

- ciest III. triedy a diaľnice, ktoré oddeľujú lokalitu zámeru od okolitých poľnohospodársky využívaných plôch

Pôvodné živočíšne i rastlinné spoločenstvá sú z väčšiny priestoru vytlačené a pozmenené. Existujúce spoločenstvá sú v súčasnosti pod tlakom antropogénnych aktivít z priľahlých urbanizovaných a poľnohospodársky využívaných území.

Fytogeografické členenie, podľa geoeologického členenia Slovenska (Miklós, Izakovičová a kol., 2006) patrí priamo dotknuté územie do oblasti panónskej (Pannonicum), do obvodu europánonskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), do fytogeografického regiónu Košická kotlina, do subregiónu Toryská pahorkatina.

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia, predkladaná charakteristika rekonštruovanej prirodzenej vegetácie (Michalko a kol., 1986) ukazuje, že v širšom posudzovanom území (obrázok č. 4 Potenciálna prirodzená vegetácia) boli mapované dubovo-hrabové lesy karpatské (C) a - jelšové lesy na nivách podhorských a horských tokov (Al):

- C dubovo-hrabové lesy karpatské; tieto mezofilné zmiešané listnaté lesy patria na Slovensku k najrozšírenejšej formácii aj keď ich vnútorná štruktúra je na rôznych stanovištiach značne odlišná. Druhovú zloženie sa mení v závislosti najmä na klimatických pomeroch a vodnom režime stanovišta. Pre túto časť Šarišskej vrchoviny na styku so spoločenstvami rastúcimi na neovulkanitoch je charakteristické nasledujúce zloženie: v stromovom poschodí prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), ďalšími druhmi sú javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*T. platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Krovinné poschodie tvoria najmä zimolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), vtáci zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*) a hloh (*Crataegus* sp.). Bylinné spoločenstvá sú zastúpené druhmi z asociácie *Caricopilosae carpinetum* s dominantným výskytom ostrice chlpacej (*Carex pilosa*), ďalej sú tu hviezdica veľkokvetá (*Stelaria holostea*), veternica hájna (*Anemone nemorosa*) a kostihoj hl'uznatý (*Symphytum tuberosum*).

- Al – jelšové lesy na nivách podhorských a horských tokov; spoločenstvá tejto jednotky sú akýmsi pokračovaním vrbovo-topoľových lužných lesov na alúviách v úzkych údolných nivách na stredných a horných tokoch riek, prevažne v extrémnejších klimatických podmienkach, najmä na strednom a severnom Slovensku. Ekologicky sa viažu na alúviá potokov podmäčianých prúdiacou podzemnou vodou alebo ovplyvňovaných časťami povrchovými záplavami. Pôdy v pahorkatinnom stupni sú viac hlinité, stredne ťažké, v horských údoliach piesočnaté, štrkovité až kamenisté. Krovinné vrby zväzu *Salicion triandrae* a *Salicion eleagni* sú pionierskymi spoločenstvami na mladých riečnych naplaveninách lemujúcich brehy vodných tokov. Z drevín sú zastúpené *Salix elaeagnos*, *S. purpurea*, *S. fragilis*, *Alnus incana*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*. Veľmi pestré je druhoité zloženie bylín. Najčastejšie sú to hygrofilné a subhygrofilné rastliny *Caltha palustris*, *Carduus palustris*, *Cirsium rivulare*, *Petasites hybridus*, *Myosotis palustris*, *Ranunculus repens*, *Urtica dioica* a iné.

Reálna nelesná vegetácia, súčasný stav vegetačného krytu posudzovaného územia je značne odlišný od prirodzeného, rekonštruovaného stavu. Z pôvodnej vegetácie sa nezachovali ucelené asociácie. Na plochách a líniiach okolo vodných tokov, kanálov a ciest a na neúžitkoch vystupujú ruderalne druhy rastlín.

Vlhkomilná vegetácia sa iba vo fragmentoch zachovala na mezofilných a podmáčaných plochách v miestach výverov a výmokov podpovrchovej vody a plochách s vysokou hladinou podzemnej vody v depresných polohách nivy vodných tokov (prirodzených alebo umelo vytvorených).

Drevinné etáže sú líniami krovín v erózných ryhách a na terénnych hranách, popri dopravných komunikáciách a ako solitérnej zelene v krajine. Vo vzdialenejšom okolí sa západne nachádzajú brehovité porasty vodného toku Torysa a lesné komplexy Šarišskej vrchoviny, v susediacom areáli rozhlasového vysielateľa nelesná drevinná vegetácia (ovocné a okrasné dreviny s funkciou biofiltra), na severe lesné komplexy Strážia a Šarišského hradného vrchu, na východe lesné porasty na Toryskej pahorkatine a zalesnený vulkanický komplex Slanských vrchov.

Charakteristika biotopov a ich významnosť, popisné členenie jednotlivých biotopov vychádza zo všeobecnej kategorizácie biotopov na území Slovenska. V ich opisnej charakteristike uvádzame východzie skupinovú označenie. Významnosť biotopov na území lokality navrhovanej výstavby priemyselnej zóny aj v kontexte jej širšieho okolia sme posudzovali v troch kvalitatívne odlišných kategóriách. Posudzovali sme biodiverzitu, pôvodnosť, revitalizačný potenciál, ohrozenosť a stabilitu biotopu:

I. veľmi významný - biotop s najvyššou súčasnou ekologickou hodnotou v danej krajine. Početnosťou a rôznorodosťou druhov je významný svojim postavením v ekologicky napätom prostredí

II. významný - zastúpením druhov biotop spĺňa očakávanú prirodzenú funkciu v krajine

III. málo významný - druhová diverzia je nízka, ekologická hodnota biotopu má klesajúcu tendenciu, je negatívne ovplyvňovaná.

Lokalita navrhovaného zámeru je situovaná v severozápadnej časti katastra obce Záborské, vo voľnej krajine funkčne využívannej ako veľkobloková orná pôda v rámci poľnohospodárskej výroby. Bližšie okolie je čiastočne využívané ako výrobné areály, plochy služieb a čiastočne ako poľnohospodárska pôda, zväčša vo forme využívania ako intenzívne obhospodarovaná veľkoplošná orná pôda.

V nadväznosti na lokalitu zámeru sú cesty III. triedy Prešov – Petrovany – Drienov a Prešov – Záborské – Mirkovce – Šarišské Bohdanovce, tiež diaľnica D1 Prešov - Košice.

Terén lokality predstavuje rovinatý až mierne zvlnený reliéf Toryskej pahorkatiny. Okolité územie má reliéf zvlnený, hladko modelovaný, s morfológicky výraznými útvarmi vulkanitov (Šarišský hradný vrch, Stráže, na východe sa dvíha vulkanický komplex Slanských vrchov, na západe zalesnená časť Šarišskej vrchoviny za úzkou nivou rieky Torysy).

Využívanie okolitej neurbanizovanej krajiny je v rôznej intenzite poľnohospodárstvom, areálmi výroby a služieb, dopravnými koridormi (železnica, cesty III. triedy a diaľnica D1).

Na základe terénneho prieskumu priamo dotknutého územia a jej bližšieho okolia môžeme vyčleniť:

- o *biotopy intenzívne využívaných poľnohospodárskych pôd - orná pôda*; zväčša synantropné druhy na orných pôdach alebo pôdach cyklicky rozorávaných. Používanie ochranných chemických látok do veľkej miery modifikuje druhovú skladbu vegetácie s cieľom presadenia sa pestovaných druhov. Hodnotíme ako málo významné biotopy.

- o *kriáčiny s vrbou*; vyskytujú sa vo vlhkých terénnych depresiách alúvia bezmenných vodných tokov v bližšom okolí lokality zámeru. V zložení prevládajú košaté stromy a kroviny s dominanciou vrby. Hodnotíme ako významný biotop.

- o *neprerušované a prerušované línie krovín a stromov*; bežné, významné biotopy, ohrozené poľnohospodárskou výrobou predstavujú najmä ochranu erózných rýh, sprievodnú zeleň účelových komunikácií a kanálov, patrí sem aj solitérna zeleň pri rôznych terénnych prekážkach (pri obhospodarovaní), ako napr.: stĺpy elektrických vedení, melioračné šachty, lokálne zamokrené miesta, a pod.

- o *vlhké plochy v alúviu vodných tokov a v podmáčaných depresiách*; zaplavované alebo podmáčané plochy na alúviách tokov všeobecne sú to silne ohrozené biotopy. V širšom okolí lokality sú situované v nive rieky Torysa a jej prítokov. Zachovalé plochy hodnotíme ako významné biotopy.

- o *biotop areálov s vysadenými drevinami*; predstavujú antropogénne výsadby vysokej zelene rôzneho stupňa sekundárnej sukcesie. V závislosti od miery prirodzenosti (pôvodnosti) druhového zloženia tieto biotopy hodnotíme vzhľadom na absenciu iných kvalitnejších plôch s drevinami ako významné. Zahŕňame sem aj areál vysieláča.

- o *biotopy na opustených a nevyužívaných plochách*; opustené a nevyužívané plochy, skládky inertného materiálu s postupnou sukcesiou zarastajú inváznymi, nepôvodnými, agresívnymi druhmi vegetácie. Hodnotíme ako málo významné biotopy.

- o *biotop zastavanej zóny*; prostredie zastavané dopravnou infraštruktúrou, budovami, výrobnými a skladovými prevádzkami ako málo významné biotopy.

Územie priemyselnej zóny spadá do kategórie biotopov intenzívne využívaných poľnohospodárskych pôd – orná pôda.

III.1.5.1 Významné migračné koridory živočíchov

Na údolie rieky Torysa ležiace západne od lokality priemyselnej zóny sa napája zo severu vedúca, jedna z hlavných jarných a jesenných migračných ciest vtáctva. Po prelete masívu Stráží zamokrené plochy a miesta okolo vodnej hladiny v alúviu tokov Sekčova a Torysy na severnom výbežku Košickej kotliny predstavujú oddychové lokality migrujúcim druhom.

III.2 Krajina, krajinový obraz, stabilita, ochrana, scenéria

III.2.1 Štruktúra krajiny

Súčasná štruktúra krajiny je výsledkom dlhodobého antropického tlaku na krajinu, kde z pôvodne zalesneného územia bola krajina fragmentovaná na časti urbanizované (sídla, plochy priemyslu a dopravy), poľnohospodársky využívané plochy (orná pôda, lúky, pasienky, ovocné sady), plochy lesov, plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ostatné plochy, vodné plochy. Priamo dotknuté územie a jeho bezprostredné okolie Toryskej pahorkatiny je urbanizované a stredne intenzívne až intenzívne využívané poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Sumárne možno konštatovať, že sa v širšom dotknutom území Košickej kotliny striedajú prvky poľnohospodárskej, priemyselnej, sídelnej a rekreačnej krajiny s prevahou prvkov poľnohospodárskej krajiny.

Súčasná krajinná štruktúra a využívanie územia v katastrálnom území obce Záborské v ha (rok 2009)

Tabuľka č. 13

Kultúra/ Plochy	Orná pôda	Lúky a pasienky	Záhrady ovoc. sady	Lesy	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Spolu
výmera(m ²)	2 724 776	1 144 524	217 311	442 536	44 369	422 506	375 928	5 371 950
podiel v %	50,7	21,3	4,05	8,2	0,8	7,85	7,0	100

Zdroj: Štatistický úrad SR

Riešené územie môžeme charakterizovať z hľadiska zastúpenia ekologicky stabilných plôch podľa stupňa ekologickej stability. Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podielu zastúpenia jednotlivých plôch za celé katastrálne územie obce Záborské. Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{OP} \cdot ES_{OP} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OSP} \cdot ES_{OSP}}{CP_{KÚ}}$$

kde jednotlivé symboly predstavujú:

P_{OP} - plocha ornej pôdy v katastrálnom území

ES_{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)

P_{ZA} - plocha záhrad v katastrálnom území

ES_{ZA} - ekologický stupeň záhrad (priemerná hodnota 3,0)

P_{TT} - plocha trvalých trávnych porastov v katastrálnom území

ES_{TT} - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,0)

P_{LE} - plocha lesov v katastrálnom území

ES_{LE} - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,0)

P_{VO} - plocha vodných plôch v katastrálnom území

ES_{VO} - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,0)

P_{ZP} - plocha zastavaného územia v katastrálnom území

ES_{ZP} - ekologický stupeň zastavaného územia (priemerná hodnota 1,0)

P_{OSP} - ostatná plocha v katastrálnom území

ES_{OSP} - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)

$CP_{KÚ}$ - celková plocha katastrálneho územia

SES - stupeň ekologickej stability

Stupeň ekologickej stability v riešenom katastrálnom území Petrovany dosahuje hodnotu 2,24 a v rámci metodiky pre vypracovanie regionálnych územných systémov ekologickej stability predstavuje územie s nízkou ekologickou stabilitou.

III.2.2 Scenéria krajiny

V rámci širšieho okolia obce Záborské v scenérii krajiny dominuje technický prvok - vysielateľ rozhlasového signálu v lokalite Petrovany – Vysielač a jeho tri stožiare. Krajina využívaná najmä poľnohospodárstvom je popretkávaná sieťou krajinnej zelene, zväčša líniových foriem (stromoradia okolo dopravných komunikácií, sprievodná vegetácia vodných tokov a brehové porasty, porasty erózných rýh a terénnych hrán, lesné remízky a pod.), a je súčasne významným dopravným koridorom v smere sever – juh vedeným údolím rieky Torysy (diaľnica D1 Prešov – Košice, elektrifikovaná železničná trať Kysak – Prešov – Plaveč).

Na horizonte v scenérii krajiny vystupujú zalesnený kužeľ Šarišského hradného vrchu a zalesnených častí (najmä hrebeňov a vrcholových polôh) vulkanického komplexu Stráží i pohoria. Územný systém Slanské vrchy, ktoré je v kontraste s hladšie modelovaným a menej členitým reliéfom Šarišskej vrchoviny a Spišsko-šarišského medzihoria i alúvia rieky Torysy. Pre širšie okolie PP je z hľadiska scenérie krajiny určujúca veľkobloková štruktúra poľnohospodárskej pôdy, urbanizované plochy a zalesnené vrcholové partie okolitých pohorí, rozloženie nelesnej drevinovej vegetácie v krajine je nerovnomerné.

Na lokálnej úrovni sa strieda poľnohospodársky využívaná krajina s urbanizovanými plochami (sídla, plochy výroby a služieb), s komplexmi lesných porastov, ktorý dotvárajú prirodzené brehové porasty a sprievodná vegetácia vodných tokov, umelé výsadby ovocných drevín okolo komunikácií (stromoradia), dreviny na plochách verejnej zelene v zastavanom území sídiel.

Priamo dotknuté územie navrhovaného zámeru predstavuje veľkoblokovo využívaná orná pôda.

Priemerné hodnoty má scenéria urbanizovanej krajiny s komplexom lesov, stromoradiami a brehovými porastmi. Poľnohospodárska (oráčinová) krajina má nízke scenérické hodnoty.

III.2.3 Chránené územia a ochranné pásma

Priamo dotknuté územie priemyselnej zóny patrí podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny do prvého stupňa ochrany prírody a krajiny, ktorému sa neposkytuje územná ochrana podľa § 17 až 31 citovaného zákona. Na východe (vo vzdialenosti asi 4 km od lokality PP) sa nachádza hranica navrhovaného chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Slanské vrchy, patriaceho do sústavy NATURA 2000. V rámci stavbou dotknutých plôch sa teda nenachádzajú osobitne chránené územia ochrany prírody.

Významné zásahy človeka v krajine (urbanizácia priestoru, situovanie infraštruktúry, poľnohospodárske využívanie, miestami meliorácie koryta vodných tokov, atď.) čiastočne redukovali funkciu vodných tokov Torysa, Sekčov a Delňa ako biokoridorov ekologickej stability vhodne dopĺňa sieť interakčných prvkov vo väzbe na okolité lesné komplexy Stráží, Slanských vrchov a Šarišskej vrchoviny.

Vodné toky vo voľnej krajine sú zväčša lemované prirodzeným brehovým porastom, reprezentovaným krovinatými vrbami (*Salix triandra*, *S. purpurea*, *S. eleagnos*) a jelšou, menšie zastúpenie majú vysokokmenné vrby a miesta, kde je brehový porast viac etážový. Z hľadiska krajinnoekologického plnia funkciu biocentier a biokoridorov (nezanedbateľné je aj estetické hľadisko) úseky s nenarušenými drevinovými porastmi a zachovalými aluviálnymi lúkami, jednými z posledných lokalít v tejto časti regiónu. Celkove možno konštatovať pomerne priaznivé zastúpenie krajinnej zelene v rámci širšie riešenej oblasti. V okrese Prešov sa nachádzajú viaceré osobitne chránené územia v štvrtom a piatom stupni ochrany, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 14.

Osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v širšom okolí lokality zámeru

Tabuľka č. 14

Názov územia	Katastrálne územie	Kategória ochrany	Plocha v ha	Rok vyhlásenia	Predmet ochrany
Gímešský jarok	Drienov	NPR	20,6200	1981	lesné spoločenstvá v poľnohospodárskej krajine, štúdium sukcesie

Kokošovská dubina	Kokošovce	NPR	20,0000	1965	spoločenstvo duba, lesnícky výskum
Šarišský hradný vrch	Veľký Šariš	NPR	148,6384	1964	pestrosť biocenóz všetkých expozícií
Dubová hora	Okružná	PR	61,3400	1983	typické lesné spoločenstvá na vyvrelinách
Fintické svahy	Fintice	PR	44,8700	1980	reliktná xerothermná vegetácia
Kapušíansky hradný vrch	Kapušany, Fulianka	PR	18,1000	1980	významné botanické nálezisko na vulkanitoch
Mirkovská kosatcová lúčka	Žehňa	PR	1,1394	1979	nálezisko kosatca sibírskeho
Zbojnický zámok	Ruská Nová Ves	PR	8,0000	1964	teplomilné spoločenstvá na skalnom komplexe
Holá hora	Prešov	CHA	4,5138	1990	ekopedagogická plocha

Zdroj: ŠOP SR, UPN VÚC Prešovského kraja

III.2.4 Osobitne chránené a významné druhy živočíchov a rastlín

Na priamo dotknutom území neboli zaznamenané osobitne chránené alebo vzácne druhy rastlín ani živočíchov. Vlastná lokalita zámeru a jej bližšie okolie je pravdepodobne navštevované predátormi (napr. dravce) pri love potravy alebo pri hľadaní potravy druhmi, ktoré sú legislatívne (vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z.) vyhlásené za chránené na európskej alebo národnej úrovni (napr. jašterica obyčajná, užovka obyčajná, skokan hnedý, skokan zelený, ropucha bradavičnatá, jež bledý, dravé vtáky, atď.).

Z hľadiska biodiverzity v riešenom území, nie sú žiadne významnejšie genofondové plochy, okrem vzdialených brehových, krovinných a trávnatých porastov pri Toryse a Delni, vodných tokov na Toryskej pahorkatine, okolitých erózných ryhách a terénnych hranách, lesných porastov Šarišskej vrchoviny.

III.2.5 Chránené stromy

V okrese Prešov sú chránené stromy evidované v katastrálnych územiach Čelovce pri Chmeľove a v meste Prešov.

Na priamo dotknutom území navrhovaného priemyselného parku nie sú Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky evidované žiadne chránené stromy.

III.2.6 Územný systém ekologickej stability

Pre územie Slovenskej republiky bol roku 1992 vypracovaný a vládou Slovenskej republiky prijatý Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GN-ÚSES), ktorý bol následne rozpracovaný projektmi regionálneho ÚSES na úroveň jednotlivých okresov (R-ÚSES okresu Prešov, 1993), s následným priemetom do Územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj (1998). GN-ÚSES bol aktualizovaný v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001. Z hľadiska širšieho okolia sú definované prvky ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni uvedené v tabuľke č. 15.

Priemet prvkov ÚSES (regionálna a nadregionálna úroveň) v okrese Prešov v širšom okolí zámeru na základe aktualizácie GN-ÚSES SR v roku 2000 a R-ÚSES okresu Prešov (1993)

Tabuľka č. 15

Názov prvku ÚSES	Kategória prvku	Geomorfologická jednotka	Jadro - súčasné CHÚ	Charakteristika
Stráže	NRBc	Spišsko-šarišské medzihorie	NPR Šarišský hradný vrch	dubové bučiny na neovulkanitoch a xerothermné spoločenstvá
Čergov	NRBc	Čergov	NPR Hradová hora	komplex lesov a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
Solisko	RBc	Čergov		lesný komplex (jedliny, dubobučiny a jedľové bučiny)
Kvašná voda -Cemjata	RBc	Šarišská vrchovina		lesné komplexy bukových dúbrav a dubových bučín

Stráže -Hradová hora	NRBk	Spišsko-šarišské medzihorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v poľnohospodársky využívannej krajine
Tri chotáre -Lysá hora	NRBk	Beskydské predhorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v poľnohospodársky využívannej krajine
Čergov	NRBk	Čergov		lesné komplexy bučín a jedľobučín v kombinácii s vrcholovými a svahovými lúkami
Svinka	RBk	Šarišská vrchovina		aluviálne lúky a zachovalé brehové porasty
Torysa	NRBk	Spišsko-šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviálne lúky
Sekčov	RBk	Beskydské predhorie		brehové porasty a aluviálne lúky

Zdroj: RÚSES okresu Prešov 1993, ÚPN VÚC Prešovského kraja 1998, KURS 2001, Aktualizácia GNUMES - ŠOP SR 2000

Poznámka:

NRBc – nadregionálne biocentrum

RBc – regionálne biocentrum

NRBk – nadregionálny biokoridor

RBk – regionálny biokoridor

CHÚ – osobitne chránené územie ochrany prírody a krajiny

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov v príslušnom regióne. Prvky ÚSES zároveň predstavujú lovný alebo potravinový areál, umožňujú migráciu a poskytujú priestor pre rozmnožovanie jednotlivých druhov rastlín aj živočíchov. V širšom okolí lokality navrhovaného zámeru sa vyskytujú plochy a ekosystémy, ktoré z nadregionálneho, regionálneho i lokálneho hľadiska plnia funkciu prvkov ekologickej stability územia (Šarišský hradný vrch, komplex Stráží, rieka Torysa, vodný tok Delňa). V území sa podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja nachádzajú (výkres č.5 ÚSES):

- nadregionálny hydrický biokoridor tvorený riekou Torysa
- regionálne biocentrum Kvašná voda
- regionálny hydrický biokoridor tvorený tokom Delňa
- regionálny hydrický biokoridor tvorený tokom Sekčov

Lokalita zámeru je situovaná v bližšom okolí rieky Torysa, ktorá je v zmysle KURS 2001 a aktualizácie nadregionálneho ÚSES nadregionálnym hydrickým biokoridorom (avšak plocha zámeru priamo brehové porasty nezasahuje). Plocha výstavby neobsahuje prvky, ktoré by boli súčasťou hydrického alebo terestrického biokoridoru, alebo ktoré z hľadiska svojich vlastností, vzájomných väzieb a funkcií priamo ovplyvňujú funkčnosť prvkov ÚSES. Umiestnenie zámeru v sieti NECONET je znázornené na obrázku č. 5.

Priamo posudzované územie je, najmä z dôvodu vysokého podielu ornej pôdy, súčasťou ekologicky nestabilného priestoru.

III.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra a kultúrohistorické hodnoty územia

III.3.1 Obyvateľstvo

Obec Záborské zaberá 0,57 % z celkovej plochy územia okresu Prešov resp. 0,059 % z celkovej plochy územia Prešovského kraja. Hustota obyvateľstva v katastrálnom území obce Záborské je výrazne nižšia ako hustota obyvateľstva v okrese Prešov, naopak je vyššia ako dosiahla za vyššiu územnú jednotku Prešovský kraj. Pre porovnanie sú v tabuľke č. 16 uvedené aj údaje za okres, kraj a celú Slovenskú republiku.

Vybrané údaje z územno-správneho členenia riešeného územia (r. 2009)

Tabuľka č. 16

Územná jednotka	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov k 31.12.2009	Hustota obyvateľstva na 1 km ²
Obec Záborské	5,37	552	103
Okres Prešov	934	166 905	179
Prešovský kraj	8 974	805 436	90
Slovenská republika	49 037	5 424 925	111

Zdroj: Štatistický úrad SR

K 31.12.2009 žilo v obci Záborské 552 obyvateľov, z tohto počtu bolo 266 žien. Podiel žien na celkovom počte obyvateľov mesta predstavoval 48,18 %.

Z výsledkov porovnania vekovej štruktúry obyvateľstva k 31.12.2009 vyplýva, že podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku (veková skupina 0 – 14) je 17,21 % a v obci Záborské sa nachádza pod úrovňou dosiahnutých priemerov v okrese Prešov i celého kraja, čo signalizuje nepriaznivé vekové zloženie obyvateľstva.

Podiel obyvateľstva v produktívnom veku (veková skupina muži 15 – 59, ženy 15 - 54) je v obci Záborské pod úrovňou dosiahnutých priemerov za okres Prešov i celokrajského priemeru v Prešovskom kraji.

Podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku (veková skupina muži nad 60 rokov, ženy nad 55 rokov) je v obci Petrovany nad úrovňou dosiahnutých priemerov za okres Prešov i celokrajského priemeru v Prešovskom kraji, čo v kombinácii s nízkym podielom obyvateľstva v predproduktívnom veku signalizuje nepriaznivú vekovú skladbu obyvateľstva (tab. č. 17).

Vekové zloženie obyvateľstva riešeného územia k 26.5.2001

Tabuľka č. 17

Územný celok	Obyvateľstvo spolu	0 – 14		15 – 59 M / 15 – 54 Ž		60+ M / 55+ Ž	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
Obec Záborské	552	95	17,21	346	62,68	111	20,11
Okres Prešov	166 905	29 461	17,65	105 545	63,24	31 899	19,11
Prešovský kraj	805 436	149 499	18,53	509 215	63,10	148 297	18,38

* stav k 31.12.2009

Zdroj: Štatistický úrad SR.

Nie príliš vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku na území obce Záborské sa bezprostredne odzrkadľuje na dosiahnutej priemernej hodnote podielu ekonomicky aktívnych z trvalo bývajúcего obyvateľstva približne na úrovni dosiahnutých priemerov za okres Prešov i celokrajského priemeru v Prešovskom kraji, čo vytvára značný tlak na tvorbu nových pracovných príležitostí a bezprostredne zvyšuje konkurenciu na trhu práce (tab. č. 18).

Základné údaje o ekonomickej aktivite obyvateľstva v obci Petrovany k 26.5.2001

Tabuľka č. 18

Ekonomicky aktívne osoby	Podiel ekon. aktívnych z trvale bývajúcего obyvateľstva v %		
	Obec Záborské	Okres Prešov	Prešovský kraj
spolu			
243	46,5	47,8	47,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

V národnostnej štruktúre obyvateľov obce dominujú občania slovenskej národnosti tvoriaci 100 % celkového počtu obyvateľov. Z národnostných a etnických menšín nie sú zastúpení žiadni občania (tab. č. 19).

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v obci Petrovany k 26.5.2001

Tabuľka č. 19

Národnosť	slovenská	maďarská	rómska	česká	rusínska	ukrajinská	ostatné
počet obyvateľov	552	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Štatistický úrad SR

V tradične pestrej náboženskej štruktúre obyvateľov mesta dominujú členovia rímskokatolíckej cirkvi tvoriaci takmer celú populáciu z celkového počtu obyvateľov (tab. č. 20). Relatívne malé zastúpenie majú členovia gréckokatolíckej cirkvi a obyvatelia bez vyznania.

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa vyznania v obci Petrovany k 26.5.2001

Tabuľka č. 20

Cirkev	Rímskokatolícka cirkev	Evanjelická cirkev a. v.	Gréckokatolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Ostatné cirkvi	Nezistené a bez vyznania
Obyvatelia	97,2%	-	2,15%	-	-	0,65%

Zdroj: Štatistický úrad SR

Úroveň dosiahnutého vzdelania (tab. č. 21) je mimoriadne dôležitou podmienkou pri uplatnení na trhu práce, pričom vo všeobecnosti vyššia úroveň znamená podstatne vyššiu šancu na spoločenské uplatnenie. Výraznou realizačnou výhodou okresu Prešov je vysoké početné zastúpenie predovšetkým obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním technického i ekonomického smeru, úplným stredným odborným vzdelaním i úplným stredným učňovským vzdelaním s maturitou vytvárajúceho zdroj potenciálnej pracovnej sily pre navrhovanú priemyselnú zónu.

Bývajúce obyvateľstvo okresu Prešov podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Tabuľka č. 21

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Okres Prešov		
	Muži	Ženy	Spolu
Základné	10 926	18 111	29 037
Učňovské (bez maturity)	16 864	10 944	27 808
Stredné odborné (bez maturity)	3 834	3 543	7 377
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	4 976	3 083	8 059
Úplné stredné odborné (s maturitou)	10 444	16 016	26 460
Úplné stredné všeobecné	2 699	4 519	7 188
Vyššie	427	460	887
Vysokoškolské spolu	7 954	6 578	14 532
z toho vysokoškolské univerzitné	3 093	4 258	7 351
z toho vysokoškolské technické	3 180	1 047	4 227
z toho vysokoškolské ekonomické	788	824	1 612
z toho vysokoškolské poľnohospodárske	496	211	707
z toho vysokoškolské ostatné	397	238	635
Ostatní bez udania školského vzdelania	1 260	1 240	2 500
Ostatní bez školského vzdelania	129	124	253
Deti do 16 rokov	19 331	18 350	37 681
Počet obyvateľov spolu	78 814	82 968	161 782

Zdroj: Štatistický úrad SR

III.3.2 Sídla

V sídelnej štruktúre okresu Prešov prevládajú malé obce s počtom do 1 000 obyvateľov, významné zastúpenie majú i obce s počtom od 1000 do 1999 obyvateľov.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1303. Pôvodný názov Haršag bol odvodený od maďarského Harsagh- t.j. lipová vetva. Obec pri prevej písomnej zmienke mala majetok v rozsahu 12 sedliackych usadlosti, z ktorých každá bola tvorená 4 rodinami s výmerou okolo 30 ha pôdy.

V r. 1424 po rode zemana Peteja sa stal vlastníkom obce s kúriou, pozemkami a ostatným majetkom zemiansky rod Farkaš, ktorý tento majetok vlastnil až do r. 1787 t.j. 360 rokov. Rod Farkašovcov v obci vystriedal rod Zatureckých a ten vlastnil obec a jej majetok až do začiatku 20. storočia, pravdepodobne do r. 1908. Za pôsobenia rodu Zatureckých bol v obci r. 1841 postavený rím.kat. kostol zasvätený Nanebovzatiu P. Márie. Bol postavený na pôvodnom cintoríne. Zatureckí dali postaviť aj kaplnku ku cti sv. Kríža – v ohrade kaštieľa a pri vchode do nového cintorína kaplnku k úcte sv. Jana Nepomuckého.

Po rode Zatureckých došlo k rozdeleniu zemianskeho majetku tak, že kaštieľ so záhradou kúpil istý advokát z Prešova- Dr. Kakusz Bela a pozemky v extraviláne odkúpili haršackí sedliaci a želiari. Dr. Kakusz predal kaštieľ so záhradou a hospodárskou budovou v r. 1919 tunajšiemu občanovi Jurajovi Žulovi.

Súčasný názov má obec od roku 1948. Je prímestskou obcou Prešova. Stred obce má nadm. výšku 319 m. Jej stredom prechádza potok Záborský, ktorý ústi do rieky Torysa. Obec má veľmi výhodnú polohu voči mestu Prešov, čo uľahčuje prístup občanov k pracovným príležitostiam, ku kultúre, športu a vzdelávaniu.

Od roku 1976 je vlastníkom kaštieľa Ministerstvo kultúry SR a slúži ako depozitár Štátnej vedeckej knižnice (120 tis. knižničných titulov) .

Malé obce, medzi ktoré patrí aj Záborské boli združované s inými obcami. Sídelnou obcou pre Záborské boli Petrovany. Od roku 1990 systém národných výborov vystriedal terajší systém obecného zriadenia.

III.3.3 Priemyselná výroba

Okres Prešov má spolu s okresmi Humenné a Poprad dominantné postavenie s celkovým viac ako trojštvrťinovým podielom na priemyselnej produkcii v rámci územia kraja. V prípade okresov Poprad a Humenné dominantné postavenie je spôsobené predovšetkým lokalizáciou významných priemyselných subjektov – Chemosvit Svit, Tatramat Poprad resp. Chemes Humenné, v prípade okresu Prešov je to naopak pestrá štruktúra priemyslu bez príliš výraznej dominancie niektorého subjektu.

Rovnako má okres Prešov spolu s okresom Poprad dominantné postavenie v rámci územia Prešovského kraja i v stavebníctve, čo je dané predovšetkým lokalizáciou významných

podnikateľských subjektov v stavebníctve na jeho území. Ekonomika okresu Prešov je charakterizovaná vo vysokej miere práve priemyselnou výrobou. Jeho odvetvová štruktúra je výrazne diverzifikovaná. V tejto sfére pôsobí v okrese okolo 20 % podnikateľských subjektov.

Okres je charakterizovaný aj vysokým podielom obchodných organizácií (asi 40 %), ktoré sú sústredené prevažne v meste Prešove.

Najvýznamnejšie postavenie v rámci odvetvovej štruktúry priemyslu z hľadiska zamestnanosti v okrese Prešov má strojársky, elektrotechnický a konfekčný priemysel. Nachádza sa tu aj drevospracujúci priemysel, ktorý zastupujú dva veľké podniky a už tradične polygrafický priemysel. Rozsiahle zastúpenie predovšetkým z hľadiska počtu subjektov má potravinársky priemysel.

Priemyselnú štruktúru dopĺňa celý rad menších podnikov a výrobných družstiev. Stavebníctvo predstavuje tiež významný podiel na rozvoji ekonomiky mesta Prešov a rovnomenného okresu (okolo 9 % subjektov a cca 7 % všetkých zamestnancov). Tento priemysel sa z pôvodných veľkých stavebných gigantov transformoval na veľké množstvo malých a stredných podnikov a živnostníkov. Produkcia trhových tovarov a služieb v okrese Prešov je uvedená v tabuľke č. 22.

Podiel zahraničných subjektov na celkovom počte priemyselných subjektov je v rámci okresu Prešov i v rámci Prešovského kraja všeobecne nízky.

Produkcia trhových tovarov a služieb – priemysel a stavebníctvo v okrese Prešov

Tabuľka č. 22

Územná jednotka	Tržby za vlastné výkony a tovar v priemysle			Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami		
	2001 (mil. Sk b. c.)	Podiel na kraji (%)	Index 2001/2000	2001 (mil. Sk b. c.)	Podiel na kraji (%)	Index 2001/2000
Okres Prešov	10 791	22,7	108,6	1 510	20,3	93,9

Zdroj: Štatistický úrad SR

V kontakte s posudzovaným územím je na katastrálnom území Záborské vybudovaný a prevádzkovaný rozsiahly distribučný sklad obchodného reťazca Lidl.

Výroba nachádzajúca sa na území obce Záborské je uvedená v tabuľke č. 23. V zastavanom území obce sa nachádzajú rezervné ponukové plochy pre zriadenie malých priemyselných prevádzok.

Výroba na území obce Záborské

Tabuľka č. 23

firmy	počet zamestnancov	druh výroby
Ing. Jozef Petro - stolárstvo	10 a viac	Stolárska dielňa
Jozef Pporochnavý - Pory	10 a viac	Nákladná doprava
Dezider Škrabský drevovýroba	5-9	Stolárska dielňa
EK REHAB, s.r.o.	5-9	Činnosť špeciálnej lekárskej praxe
MILAB, s.r.o.	5-9	Činnosť špeciálnej lekárskej praxe
Vladimír Bombík - BOMEX	5-9	Výstavba budov

Zdroj: www.vsetkyfirmy.sk

III.3.4 Poľnohospodárska a lesná výroba

Poľnohospodárska výroba, z hľadiska zamestnanosti nepatrí medzi nosné odvetvia ekonomickej štruktúry. V okrese prevláda živočíšna výroba. Je zameraná najmä na chov ošípaných, hovädzieho dobytku, hydiny a oviec. V okrese pretrváva trend poklesu stavov zvierat, ale v porovnaní s predchádzajúcim obdobím je tento pokles minimálny a hovorí o určitej stabilizácii. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie obilnín, olejnin a kukurice na siláž. Doplnkovými plodinami sú horčica, strukoviny, zemiaky a sója.

Typickou črtou vo vzhľade obce je aj lokalizácia záhradných kolónií, ktoré obyvatelia využívajú na pestovanie zeleniny pre vlastnú spotrebu

Lesná výroba, výmera lesných pozemkov (lesný pôdny fond) v Prešovskom kraji k 31.12.1997 bola 374.290,92 ha, čo predstavuje 48,90 % lesnatosť (tab. č. 24). Štruktúra lesov podľa režimu obhospodarovania, daného kategorizáciou lesov, pozostávala z hospodárskych lesov so 77,15 % podielom plošného zastúpenia, z lesov osobitného určenia s 9,64 % podielom a ochranných lesov s 13,21 % zastúpením. Lesy podľa druhu vlastníctva sú uvedené v tabuľke č. 25.

Plošné a % zastúpenie kategórií lesov v okrese Prešov a v Prešovskom kraji (rok 1997)

Tabuľka č. 24

Územie	Hospodárske lesy		Ochranné lesy		Lesy osobitného určenia		Spolu
	ha	%	ha	%	ha	%	
okres Prešov	25.741,30	79,77	3.283,87	10,17	3.245,90	10,06	32.271,07
Prešovský kraj	288.749,64	77,15	49.435,85	13,21	36.105,43	9,64	374.290,92

zdroj: Lesoprojekt Zvolen

Prehľad plôch podľa druhu vlastníctva v okrese Prešov a v Prešovskom kraji (rok 1997, výmera v ha)

Tabuľka č. 25

Územie	Druh vlastníctva							
	neznáme	štátne	súkromné	spoločenstevné	cirkevné	rol. družst.	obecné	spolu
okres Prešov	5.126,60	10.153,03	4.872,63	9.456,96	67,96	12,91	2.580,98	32.271,07
Prešovský kraj	21.959,01	129.557,43	53.651,17	129.962,84	11.800,29	1.444,11	25.916,07	374.290,92

zdroj: Lesoprojekt Zvolen

Priamo dotknuté územie patrí do poľnohospodárskeho pôdneho fondu a znižuje výmeru ornej pôdy v Toryskej pahorkatine. Parcely sú mimo zastavaného územia obce. V rámci bonitačného systému poľnohospodárskych pôd Slovenska je priamo dotknuté územie zatriedené do 6. bonitnej skupiny. Jedná sa o menej produkčné poľnohospodárske orné pôdy. Územie sa využíva na intenzívnu poľnohospodársku rastlinnú veľkovýrobu. Lesný pôdny fond nie je priemyselnou zónou dotknutý.

III.3.5 Doprava a dopravné plochy

Obec Záborské vrátane svojho širšieho dotknutého územia tvoreného okresom Prešov má veľmi výhodnú polohu z hľadiska trasovania významných medzinárodných dopravných koridorov, pričom blízke mesto Prešov je významným dopravným uzlom cestnej a železničnej dopravy, v ktorom sa stretávajú viaceré dopravné trasy medzinárodného významu.

Z nadregionálnej dopravnej infraštruktúry v širšom okolí zámeru najvýznamnejšie postavenie vo výhľadovom období bude mať trasa diaľnice D-1, tvoriaca spolu so štátnou cestou I/18 (E50) medzinárodný cestný koridor v základnej kategórii D-26,5/120. V okolí katastra obce Záborské prechádza medzinárodná trasa kombinovanej dopravy C – E 30/1: Poľská republika – Plaveč – Prešov – Košice – Maďarská republika.

Cez zastavanú časť obce Záborské, jej severnú časť, prebieha cesta III. triedy, z ktorej sa za obcou odpaľuje cesta III. triedy do obce Dulová Ves. V nevelkej vzdialenosti od obce Záborské prechádza štátna cesta I/18 (E 50) v trase štátna hranica ČR/SR – Trenčín - Žilina - Poprad – Prešov – Michalovce – štátna hranica SR/Ukrajina. Predmetná štátna cesta v úseku prechádzajúcom zastavaným územím mesta Prešov je vybudovaná ako štvorpruhová komunikácia (MS 21,5/70) so zabezpečením tranzitnej diaľkovej i vnútromestskej dopravy. V zmysle Záväznej časti územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja - Záväzných regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia v oblasti dopravy a ÚPN mesta Prešov je plánovaná preložka štátnej cesty I/18 východným obchvatom mesta Prešov.

V bližšom okolí zámeru je trasovaná elektrifikovaná železničná trať č. 188 Kysak – Plaveč – Muszyna PKP s elektrickou trakciou s medzinárodným významom zaradenej do zoznamu trás AGTC, ktorá je v železničnej stanici Kysak napojená na železničnú trať č. 180 Žilina – Košice s medzinárodným významom, ktorá je zaradená medzi medzinárodné trasy kombinovanej dopravy podľa medzinárodných dohôd AGC, AGTC, TEN a TER ako železničná trať C – E 40: ČR – Čadca – Žilina – Poprad – Košice – Čierna nad Tisou.

Zaradením trate štátna hranica Poľska a Slovenska Plaveč - Prešov - Košice – štátna hranica Slovenska a Maďarska do medzinárodných tranzitných koridorov (ako tzv. Severojužné prepojenie koridoru číslo IX. na trase Krakov - Muszyna - Plaveč - Prešov - Kysak - Košice - Čaňa - Maďarsko - Rumunsko - Bulharsko - Alexandropolis) vzniká potreba modernizovať túto trať na požadované parametre medzinárodnej dohody AGTC. Návrh modernizácie vychádza z perspektívy využitia tejto trasy pre tranzitnú osobnú a nákladnú prepravu v smere sever - juh.

V zmysle záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja - záväzných regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia v oblasti dopravy je navrhované zdvojnásobenie železničnej trate č. 188 Kysak – Plaveč – Muszyna PKP v úseku štátna hranica PR/SR - Plaveč - Prešov - Kysak s jej modernizáciou na parametre predpísané dohodou AGC na traťovú rýchlosť 80 až 100 km/hod.

Samotné priamo dotknuté územie má vhodné predpoklady pre napojenie na existujúcu dopravnú infraštruktúru. Južným okrajom tohto územia prechádza cesta III. triedy č. 068011 Prešov – Záborské - Mirkovce s napojením na diaľnicu D1. Obojstranné autobusové zastávky sa nachádzajú na ceste III/068011 a pri areáli vysielača a Lidla. Autobusová doprava je realizovaná z autobusovej stanice v Prešove SAD a autobusmi MHD Prešov.

Zároveň je časť územia obmedzovaná ochrannými pásmami od osi krajného jazdného pruhu ciest III. triedy v šírke 20,0 m od osi vozovky v priestoroch mimo zastavané územia obcí.

Najbližšie funkčne a kapacitne vyhovujúce letisko prijímajúce medzinárodnú prepravu je v Košiciach vo vzdialenosti asi 45 km. V meste Prešov, v nevelkej vzdialenosti od lokality navrhovaného priemyselného parku sa nachádza vojenské letisko Nižná Šebastová v správe a užívaní Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Okrem vojenskej cvičnej prevádzky vrtuľníkov slúži letisko i na nepravidelné civilné lety aerotaxi a športové lety. Má trávnatú dráhu v dĺžke 1900 m. V súčinnosti s Ministerstvom obrany SR je potrebné spracovať štúdiu rozvoja prevádzky letiska. Severozápadne od lokality sa v katastrálnom území Ražňany nachádza športové letisko s trávnatou plochou VPD.

III.3.6 Produktovody

Zásobovanie zemný plynom, obec Záborské je plne plynofikovaná pri tlakovej hladine 0,1 MPa, materiál potrubia ocel', DN 160 až 80 mm. Odberatelia plynu sú zásobovaní plynom z miestnej STL a NTL siete, buď priamo cez STL prípojky plynu (VO), alebo cez strednotlaké prípojky a regulátory tlaku STL/NTL, alebo cez NTL prípojky. STL a NTL plynové potrubia v obci sú nové, bezporuchové, s kapacitnou rezervou pre ďalší rozvoj obce.

Jestvujúca STL plynovodná sieť na priamo riešenom území je a potrubie prechádza v súbehu s cestou III. triedy okolo južnej hranici pozemku.

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou, Mesto Prešov má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je súčasťou Prešovského skupinového vodovodu (PSV) a je prepojený na Východoslovenskú vodárenskú sústavu (VVS). Vodojem Šibeňa hora objemu 3 000 m³ je osadený na kóte dna 314,00 m n. m. a cez hlavné rozvodné potrubia DN 700 až 300 mm zásobuje gravitačne vodou zástavbu na juhu mesta.

Obec Záborské má vybudovaný verejný gravitačný vodovod ktorého zdrojom pitnej a úžitkovej vody je VVS. Obec má zrealizovaný vodojem o objeme 250 m³ a z vybudovaného potrubia DN 100 je napojenie obyvateľstva a vybavenosti na odber pitnej vody v súčasnom období, ako aj vo výhľade.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd, mesto Prešov má vybudovanú verejnú jednotnú kanalizáciu zaústenú do mestskej mechanicko-biologickej čistiarny odpadových vôd v Kendiciach.

V obci Záborské doteraz kanalizácia nie je vybudovaná. Likvidácia splaškových odpadových vôd sa vykonáva akumuláciou v žumpách, s následným vyprázdňovaním a odvozom fekálnym vozom na vyčistenia na ČOV Prešov - Kendice. Dažďové odpadové vody sa odvádzajú systémom rigolov do miestnych potokov.

Obec Záborské má vyprojektovanú kanalizáciu zaústenú cez susedný priemyselný park taktiež do mestskej čistiarny odpadových vôd v Kendiciach.

V priamo dotknutom území sa kanalizačné potrubia nenachádzajú. Dažďová voda z telesa cesty III/068011 je povrchovými rigolmi bez predčistenia odvádzaná.

Zásobovanie elektrickou energiou, obec Záborské je zásobovaná elektrickou energiou z piatich transformačných staníc 22/0,4 kV. Trafostanice sú napojené z VN vedenia č. 314 vzdušnými prípojkami 22 kV na betónových a drevených podperných stĺpoch. V súčasnosti je výkon transformačných staníc z pohľadu veľkosti výkonu postačujúci, ale z dôvodu rozvoja obce (ďalšej IBV výstavby) je plánovaná výstavba ďalšej trafostanice. Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným vedením na betónových stĺpoch, v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií. Verejné osvetlenie (VO) je tvorené výbojkovými svietidlami na podperných bodoch NN siete.

Zásobovanie teplom, zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla je zabezpečená individuálne spaľovaním zemného plynu, hnedého uhlia a dreveného odpadu v objektoch RD. Väčšie zdroje tepla sa na území obce nenachádzajú. Vzhľadom k tomu, že obec je plne plynofikovaná, neuvažuje sa s realizáciou výroby elektrickej energie a tepla z netradičných zdrojov.

Telekomunikácie, obec Záborské nemá vlastnú telefónnu ústredňu, na telefónnu sieť je napojené z automatickej ústredne v Prešove. Hlavný telefónny kábel z ústredne prechádza cez riešené územie priemyselnej zóny pozdĺž cesty III. triedy v kabelovode do distribučného uzla pri miestnom cintoríne. Miestny rozvod je vyhotovený výlučne vzdušným vedením uchyteným na drevených podperných stĺpoch. V dotyku s priamo riešeným územím je vybudované rádiové telekomunikačné zariadenie umiestnené v areáli vysielача rozhlasového signálu Petrovany.

Na príjem TV signálu sa používajú individuálne antény na jednotlivých objektoch. Kvalita prijímaného signálu je vyhovujúca.

Na informovanie občanov obce sa využíva rozvod miestneho rozhlasu. Na tento účel je v objekte OcÚ inštalovaná rozhlasová ústredňa. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných stožiaroch. Počítačové siete a internet sú zabezpečované individuálne prostredníctvom poskytovateľov týchto služieb.

Podľa zákona č. 442/2002 Z.z. je pásma ochrany 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm a 2,5 m pri priemere nad 500 mm. Ochranné pásma vodovodného radu Starina je 10,0 m.

Podľa zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike sú stanovené ochranné pásma elektroenergetických (§ 19) a plynárenských zariadení (§ 22) nasledovne:

Pre elektro-energetiku; ochranné pásma je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku. Ochranné pásma vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- 15 m pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane,
- 20 m pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane,
- 25 m pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane,
- 35 m pri napätí nad 400 kV.

Ochranné pásma zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby a konštrukcie,
- pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m; vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Na umožnenie prístupu a prízjazdu k vonkajším elektrickým vedeniam sú vlastníci pozemkov, povinní udržiavať voľný pruh pozemkov, tzv. bezlesie v šírke 4 m po jednej strane podperných bodov (stožiarov).

Ochranné pásma podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

- 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
- 3 m pri napätí nad 110 kV.

Pre plynárenstvo; ochranné pásma je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu.

Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia takáto:

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 500 mm.

Bezpečnostné pásma sú určené na zamedzenie alebo na zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku. Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na pôdorys. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia takáto:

- 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou do 350 mm.

Pre telekomunikácie, rádiové telekomunikačné zariadenia umiestnené v areáli vysielača rozhlasového signálu Prešov - Petrovany nemajú vymedzené ochranné pásma. Podľa § 68 zákona č.610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách však novými činnosťami nesmie dôjsť k ich škodlivému rušeniu, alebo k rušeniu, ktoré bráni prevádzke zariadenia v súlade s jeho určením. Za rušenie sa považuje aj znemožnenie prevádzky spôsobené elektromagnetickým tienením alebo odrazmi elektromagnetických vln od stavieb. Za rádiové vlny sú považované elektromagnetické vlny s frekvenciou od 9 kHz do 3 000 GHz, ktoré sa šíria vo voľnom priestore bez umelého vedenia. ÚPN VÚC Prešovského kraja uvádza vnútorne ochranné pásmo vysielača v rozsahu 250 m a 2.000 m vonkajšie ochranné pásmo.

III.3.7 Služby, rekreácia a cestovný ruch

V blízkom krajskom meste Prešov je dostatočne rozvinutá sieť maloobchodných predajní a supermarketov. V meste Prešov sídlia: hypermarket Tesco, supermarket Tesco, Hypernova, Kaufland, Baumax, Billa, supermarket Hruška, LIDL, COOP Jednota a množstvo menších aj väčších predajní potravinárskeho, spotrebného a priemyselného tovaru.

Mesto Prešov je sídlom širokého spektra vzdelávacích zariadení od základných škôl až po vysoké školy. Niektoré zo stredných škôl majú regionálnu pôsobnosť, presahujúcu rámec Prešovského kraja. Gréckokatolícka a pravoslávna bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity majú celoslovenskú pôsobnosť.

Sieť predškolských zariadení na území mesta Prešov tvorí 27 materských škôl. Základné vzdelanie na území mesta Prešov poskytuje 20 základných škôl, z tohto počtu je 19 zariadení so samostatnou právnou subjektivitou. Rovnako na území mesta Prešov vyvíja svoju činnosť päť školských zariadení – 3 základné umelecké školy, ABC centrum voľného času a Ekocentrum Holá hora.

Vzhľadom na veľkosť, administratívno-správne a hospodárske postavenie mesta Prešov v rámci širšieho záujmového územia rovnomenného kraja významné postavenie má stredné školstvo zastúpené viac ako 30 strednými školami a odbornými učilišťami s celkovým počtom cca 12 700 žiakov (rok 2001). V samotnom meste sa nachádza 7 gymnázií, z tohto počtu sú tri cirkevné, jedno súkromné a jedno s vyučovacím jazykom ukrajinským, Hotelová akadémia, Obchodná akadémia, Stredná priemyselná škola (ďalej SPS) elektrotechnická, SPŠ stavebná, SPŠ strojnícka, dve stredné zdravotnícke školy, Stredná lesnícka škola a viaceré stredné odborné učilištia (ďalej SOU) - SOU dopravné, SOU drevárske, SOU elektrotechnické, SOU obchodné, SOU odevné, SOU strojárske, 3 SOU stavebné a pod.

Mesto Prešov je zároveň významným vysokoškolským centrom. Sídlí tu Prešovská univerzita s Filozofickou fakultou, Fakultou humanitných a prírodných vied, Pedagogickou fakultou, Fakultou zdravotníckych odborov a dvoma bohosloveckými fakultami. Súčasťou univerzity je aj Inštitút turizmu a hotelového manažmentu. Technické vzdelanie poskytuje Fakulta výrobných technológií Technickej univerzity v Košiciach so sídlom v Prešove. Na vysokých školách študuje v rôznych formách štúdia v súčasnosti cca 8 500 poslucháčov.

Dominantným subjektom v oblasti zdravotnej starostlivosti na území mesta Prešov je Nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana s dostatočným lôžkovým vybavením a slúži pre celý okres a

v niektorých odbornostiach pre celý Prešovský kraj. Ambulantnú zdravotnú starostlivosť zabezpečuje sieť cca 250 ambulancií praktických lekárov a špecialistov a cca 30 lekární.

V oblasti sociálnych služieb pôsobia v meste 2 domovy dôchodcov a 1 ústav pre telesne postihnutých, kluby dôchodcov, psychosociálne a rehabilitačné centrum, centrum pre deti a mládež, dom sociálnej starostlivosti a iné zariadenia sociálnej starostlivosti. V domovoch dôchodcov je celková kapacita 300 lôžok a v ústave pre telesne postihnutých 130 lôžok. Tieto kapacity sú využívané aj inými obyvateľmi mimo mesta Prešov.

Významné postavenie medzi kultúrnymi zariadeniami na území mesta Prešov majú predovšetkým dve stále divadelné scény - Divadlo Jonáša Záborského a Divadlo Alexandra Duchnoviča, rovnako tu svoju činnosť vyvíja bábkové divadlo Babadlo. V rámci samotného mesta sa nachádzajú kiná i amfiteáter pre 6 000 divákov. Služby kultúrneho charakteru poskytujú aj Park kultúry a oddychu a Odborový dom kultúry. Najvýznamnejšími knižnicami v Prešove sú Štátna vedecká knižnica, Univerzitná knižnica a Knižnica P. O. Hviezdoslava. Zaujímavé múzejné zbierky zhromažďuje a vystavuje vo viacerých expozíciách Krajské múzeum. Unikátna je stála expozícia Barkaniovej (Bárkányovej) zbierky judaík v Židovskej ortodoxnej synagóge. Pozoruhodné výstavy výtvarného umenia pripravuje Šarišská galéria. Sieť kultúrnych zariadení dopĺňa Hvezdáreň a planetárium.

Najvýznamnejšími športovými zariadeniami na území mesta Prešov sú mestská viacúčelová hala s celkovou kapacitou 5 500 miest, zimný štadión pre 6 500 divákov a futbalový štadión FC Tatran s kapacitou 16 000 divákov. Okrem toho sa v meste nachádza prírodné kúpalisko Delňa, letné kúpalisko, dve hádzanárske haly, cyklistický štadión, jazdecký parkúr, tenisové areály na nábreží Torysy stolnotenisová hala i viaceré fitnesscentrá.

Územie okresu Prešov zaberajúce oblasť dolného Šariša má vhodné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Ťažiskovými oblasťami sú poznávanie kultúrno-historických pamiatok v sídlach doplnené o možnosti letnej a zimnej rekreácie v Slanských vrchoch.

Najcennejšou devízou riešeného územia okresu Prešov je predovšetkým koncentrácia prvkov kultúrno-historického dedičstva, tvoriacich cieľ poznávacieho cestovného ruchu predovšetkým v rámci mesta Prešov i hodnotná, zatiaľ relatívne málo narušená horská i podhorská krajina, poskytujúca nevšedné turistické a rekreačné vyžitie v prírodnom prostredí.

Na územie okresu Prešov plošne zasahujú 3 navrhované chránené krajinné oblasti – Slanské vrchy, Čergov a Čierna hora.

V rámci širšieho záujmového územia lokality zámeru sa nenachádzajú významné zdroje prírodných liečivých vôd, ani liečebné kúpele, na druhej strane sa v tomto území nachádza viacero minerálnych prameňov. V minulosti sa v lokalite Išli využívali na balneologické účely pramene minerálnych vôd.

V meste Prešov i v jeho bezprostrednom okolí sa nachádza významná koncentrácia kultúrno-historických pamiatok tvoriacich cieľ poznávacieho turizmu. Významnými historickými sídelnými štruktúrami z hľadiska atraktívnosti pre turistických návštevníkov patrí mestská pamiatková rezervácia Prešov s lokalizáciou viacerých významných národných kultúrnych pamiatok, Areál technickej pamiatky Solivar v Prešove, národná kultúrna pamiatka Furča v Haniske a pamiatková zóna Lačnov.

Z koncepčného a následne aj realizačného hľadiska sú dôležité základné druhy rekreačno-turistických území – rekreačné krajinné celky a územné celky vidieckeho turizmu. V rámci okresu Prešov sa nachádzajú resp. sem plošne zasahujú nasledovné rekreačné krajinné celky:

RKC Bachureň – Branisko - územie rekreačného krajinného celku vymedzené rovnomennými pohoriami vytvára vhodné podmienky pre letnú a zimnú turistiku a lyžovanie. Vhodným zázemím sú podhorské obce vhodné na chalupárske využitie i rázovitá obec Lačnov, ktorá je vyhlásená za pamiatkovú zónu.

RKC Slanské vrchy – majú charakter klúdovej zóny s vhodnými podmienkami pre letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí.

Medzi územné celky vidieckeho turizmu (vidiecke územie s potenciálom pre zotavenie) nachádzajúce sa resp. plošne zasahujúce na územie okresu Prešov patrí južná časť Šarišskej vrchoviny.

Ťažiskovými strediskami cestovného ruchu a rekreácie v širšom dotknutom území mesta Prešov podľa KURS-u 2001 sú Kokošovce – Sigord s dominantnou letnou sezónnou rekreáciou reprezentovanou kúpaním a vodnými športmi v priestore vodnej nádrže Kokošovce (v súčasnosti nefunkčnou) i pešou turistikou a cykloturistikou v príľahlom priestore Slanských vrchov a Lipovce – Šindliar s dominanciou turistických aktivít v letnom i zimnom období (tab. č. 26). Na rekreáciu sa využíva lokalita Prešov – Delňa s areálom prírodného kúpaliska zameraného na prímestskú rekreáciu a Červenica – Dubník so zameraním na poznávací cestovný ruch v priestore Dubnických opálových baní Smerom na sever je stredisko zimných športov Drienica – Lysá v pohorí Čergov, s prevádzkou krytého bazénu. Vybrané ukazovatele ubytovacích zariadení v okrese Prešov sú uvedené v tabuľke č. 27.

Strediská rekreácie a cestovného ruchu v okrese Prešov

Tabuľka č. 26

Ťažiskové strediská CR a rekreácie podľa KURS 2001	Rozloha rekreačného priestoru v ha	Denná návštevnosť v hlavnej sezóne	
		Súčasná	Výhl'adová
Lipovce – Šindliar	380	600	600
Kokošovce – Sigord	450	1 400	3 000

Zdroj: ÚPN VÚC Prešovského kraja

Cieľmi poznávacieho cestovného ruchu je predovšetkým krajské mesto Prešov, jeho mestská časť Solivar i zrúcaniny Šarišského hradu a Kapušianskeho hradu. Medzi sídla považované za centrá turizmu patrí aj mesto Prešov.

Vybrané ukazovatele ubytovacích zariadení v okrese Prešov za rok 2001

Tabuľka č. 27

Počet UZ	Počet lôžok UZ	Počet návštevníkov	z toho zahraniční návštevníci	Priemerný počet prenocovaní
21	1 174	46 313	10 761	1,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Krajské mesto Prešov v nevel'kej vzdialenosti od priamo dotknutého územia disponuje širokou ponukou ubytovacích i stravovacích zariadení.

III.3.8 Kultúrne a historické pamiatky, pozoruhodnosti, archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality

V obci Záborské sa nachádzajú nehnuteľné pamiatky zapísané v ústrednom zozname pamiatok:

- Rím kat. kostol Nanebovzatia P. Márie zo 14. stor.
- Kaplnka s, Križa, kaplnka sv. J. Nepomuckého
- Renesančný kaštieľ z roku 1614

V blízkom okolí obce sa nachádzajú 2 sídliská z doby bronzovej, 1 zaniknutá stredoveká obec a 2 sídliská z neskorej doby kamennej a doby bronzovej.

V priamo dotknutom území sa pamiatky a známe archeologické lokality nenachádzajú.

III.3.9 Odpadové hospodárstvo

V katastri obce Petrovany je prevádzkovaná skládka komunálneho odpadu, ktorá vyhovuje právnym požiadavkám a je v celom okrese Prešov len jedna (tab. č. 28), pričom to nie je skládka určená pre nebezpečný odpad.

Vznik nebezpečných odpadov podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností je v okrese Prešov najväčší v odvetví dopravy a spojov a priemyslu.

Zoznam skládok v prevádzke, ktoré vyhovujú právnym požiadavkám v okrese Prešov

Tabuľka č. 28

Okres	Prevádzkovateľ skládky	Sídlo	Trieda skládky	Projektovaná kapacita v m ³	Predpokladaný termín ukončenia prevádzky skládky	Názov skládky	Kód zneškodňovania odpadov
Prešov	VPS Petrovany	082 53 Petrovany	0	47 800		Petrovany	D1

Zdroj: ObÚZP, POH okresu Prešov
O – nie nebezpečný odpad

Zneškodňovanie nebezpečného odpadu je zabezpečené na základe zmluvných vzťahov u organizácií oprávnených nakladať s týmto odpadom. Ostatné odpady sa zneškodňujú na skládke odpadov Petrovany v okrese Prešov a skládke odpadov Petrovce v okrese Vranov nad Topľou.

Zo zariadení na zhodnocovanie odpadov (tab. č. 29 a 31) majú najväčšie zastúpenie zariadenia, v ktorých sa spracovávajú odpady za účelom ich materiálového využitia, okrem toho je spaľovňa, ktorá slúži na energetické zhodnotenie odpadov. V niektorých prípadoch sa odpady zhodnocujú vo vlastných zariadeniach (Lesy SR, š.p. Prešov, Kronospan – Slovakia s.r.o. Prešov).

Prevádzkované zariadenie na zhodnocovanie odpadov v širšom okolí zámeru

Tabuľka č. 29

Typ zariadenia	Názov a sídlo prevádzkovateľa	Kapacita zariadenia	Druh odpadu	Kód zhodnocovania odpadu
Zariadenie na zhodnocovanie/kompostovanie	EBA s.r.o. Bratislava prevádzka Prešov	10 000 t/rok	O	R3
Zariadenie na zhodnocovanie - plasty	FIAM s.r.o. Prešov	3 000 t/rok	O	R3
Zariadenie na zhodnocovanie- Al a jeho zliatiny	TAVAL s.r.o. Ľubotice	9 000 t/rok	O	R4
Zariadenie na zhodnocovanie opotrebované oleje	EKOL - recyklačné systémy, Fintice	800 - 1200 t/rok	N	R9
Zariadenie na zhodnocovanie - plasty	ESP s.r.o. recyklácia plastov Prešov	900 t/rok	O	R3
Zariadenie na zhodnocovanie - pneumatiky	M Protektor s.r.o. Prešov	6 000 t/rok	O	R3
Zariadenie na zhodnocovanie - plasty	plasTT s.r.o. Košice prev. Ličartovce	1 200 t/rok	O	R3
Zariadenie na zhodnocovanie rozpúšťadiel RP7	FECUPRAL s.r.o., Ľ. Štúra 17, Veľký Šariš PO ul. Jilemnického 2, Ing. Hanigovský	37 t/rok	N	R2
Zariadenie na čistenie kovov	BAFER s.r.o. Strojnícka 10, Prešov		N	R4,R11
Zariadenie na zhodnocovanie - ustaľovače	AUREX s. r. o. Radlinského 1, Prešov	100 t/rok	N	R4
Zariadenie na zhodnocovanie - plasty	Ing. Hamžik – BESOP Magurska 2, Prešov		O	R3
Spaľovňa RPS 1000	FECUPRAL s.r.o., Ľ. Štúra 17, Veľký Šariš PO ul. Jilemnického 2, Ing. Hanigovský	150 kg/hod.	N	R1

Zdroj: ObÚŽP, POH okresu Prešov

V širšom území zámeru sú prevádzkované 2 spaľovne nebezpečných odpadov (tab. č. 30), z toho jedna iba na spaľovanie odpadov zo zdravotníckej starostlivosti.

Prevádzkované spaľovne odpadov v okrese Prešov

Tabuľka č. 30

Typ zariadenia	Názov a sídlo prevádzkovateľa	Kapacita zariadenia	Druh odpadu	Kód zhodnocovania odpadu
SU 24	NsP Prešov, Hollého 1, Prešov	95 kg/hod.	N	D10
RPS 1000	FECUPRAL s.r.o., Ľ. Štúra 17, Veľký Šariš Prešov, ul. Jilemnického 2, Ing. Hanigovský	150 kg/hod.	N	R1

Zdroj: ObÚŽP, POH okresu Prešov

Iné zariadenia na zneškodňovanie odpadov v okrese Prešov

Tabuľka č. 31

Typ zariadenia	Názov a sídlo prevádzkovateľa	Kapacita zariadenia	Druh odpadu	Kód zhodnocovania odpadu
Zneškodňovanie biodegradáciou	EBA s.r.o. Bratislava, prevádzka Prešov	13 000 t/rok	N	D2
Zneškodňovanie biodegradáciou	H+EKO, s.r.o. Košice, prev. Prešov RNDr. Ján Hoppan	15 000 t/rok	N	D2
Zneškodňovanie odpadov obsahujúcich ortuť	FECUPRAL s.r.o., Ľ. Štúra 17, Veľký Šariš Prešov, ul. Jilemnického 2, Ing. Hanigovský	52 t/rok	N	D9

Zdroj: ObÚŽP, POH okresu Prešov

Obec Záborské zabezpečuje zneškodňovanie tuhého komunálneho odpadu jeho odvozom na riadenú skládku odpadov v Petrovanoch.

III.4 Súčasný stav kvality životného prostredia

Kvalita životného prostredia okresu Prešov je z celoslovenského hľadiska charakterizovaná veľmi silným zaťažením stresovými faktormi a malou až veľmi malou ekologickou významnosťou územia. Z posudzovaných stresových faktorov sú najvýznamnejšie silné znečistenie ovzdušia, poškodenie lesnej vegetácie, kontaminácia pôdy a svahové procesy.

Priamo dotknuté územie je na území s malou ekologickou významnosťou, ktoré obsahuje biokoridory a rozptýlené malé biocentrá. Zastúpenie ekostabilizačných prvkov je stredné až veľké.

III.4.1 Horninové prostredie

V priamo dotknutom území priemyselnej zóny sa podrobnejšie neskúmala kontaminácia horninového prostredia a havarijné znečistenie nie je známe. Dá sa však predpokladať, že lokálne môžu byť znečistené horniny najmä v území s manipuláciou s ropnými látkami, t.j. komunikácia III. triedy, autobusové zastávky, poľné cesty a odstavné plochy poľnohospodárskych mechanizmov na orných pôdach.

Prípadná kontaminácia hornín môže byť v danom území viazaná najmä na kvartérne sedimenty (fluviálne sedimenty v alúviu rieky Torysa), v ktorých sú vytvorené podmienky pre možné šírenie sa znečisťujúcich látok. Pieskovcovo-ílovcové podložie vnútrokarpatského paleogénu je vzhľadom na zníženú priepustnosť pre vodu menej náchylné na znečistenie. Horniny znečistené vplyvom manipulácie s ropnými látkami sa môžu nachádzať v areáli údržby diaľnic a spevnených plôch v lokalite vysieláča. Významným zdrojom znečistenia sa môže stať skládka odpadov najmä v prípade havarijného stavu.

III.4.2 Ovzdušie

Emisie základných znečisťujúcich látok, zaznamenávali od roku 1990 postupný pokles. Príčinou uvedeného trendu je predovšetkým pokles priemyselnej výroby a spotreby energie, sprievodnými faktormi sú prijatie novej environmentálnej legislatívy na úseku ochrany ovzdušia, nahrádzanie menej ušľachtilých palív (hnedé uhlie, vykurovací olej) zemným plynom, povinné používanie trojcestných katalytických konvertorov pre všetky nové aj importované staršie osobné motorové vozidlá a používanie bezolovnatého benzínu. Ekonomickým nástrojom ochrany ovzdušia sa stáva aj postupná liberalizácia cien palív a energie. Významne poklesla úroveň klasického znečisťovania ovzdušia (spaľovacie procesy, priemysel), naopak narastalo automobilové znečisťovanie ovzdušia a s tým súvisiace koncentrácie prízemného ozónu.

U všetkých základných znečisťujúcich látok, s výnimkou oxidov síry v okrese Prešov bol v časovom období rokov 2002 - 2004 zaznamenaný všeobecný trend rastu v množstvách emisií (tab. č. 32). Najvýraznejší rast bol zaznamenaný v prípade emisií oxidu uhoľnatého a tuhých znečisťujúcich látok, kým v prípade emisií oxidov dusíka bol tento nárast iba mierny.

Množstvo emisií (TZL) zo stacionárnych zdrojov v okrese Prešov v období 2002 - 2004 v tonách

Tabuľka č. 32

Okres Prešov	TZL	SO ₂	NO _x	CO	Množstvo emisií spolu
2002	72,368	25,974	277,765	491,769	867,876
2003	139,219	22,921	255,086	359,932	777,158
2004	173,118	15,350	342,987	813,963	1 345,418

Zdroj: SHMU, ObÚŽP v Prešove

Najvýznamnejším zdrojom znečistenia v rámci širšieho záujmového územia je Kronospan Slovakia s. r. o., Prešov, lokalizovaný v katastrálnom území obce Ľubotice, s viac ako trojštvrтинovým podielom na celkovom množstve emisií a zvlášť dominantným podielom na množstvách emisií oxidu uhoľnatého (86,7 %) a tuhých znečisťujúcich látok (85,6 %) v takto vymedzenom území. Z prevádzkovateľov má významné postavenie Kronospan SK, s. r. o. a súhrnne za všetky svoje zdroje znečistenia i SPRABY a. s., Prešov.

Emisie skleníkových plynov, dominantné postavenie z hľadiska celkového množstva emitovaných škodlivín majú emisie oxidu uhličitého (CO₂). Najvýznamnejším zdrojom CO₂ je spaľovanie a transformácia fosílnych palív predovšetkým pri výrobe tepla, ktoré vo všeobecnosti predstavujú viac ako 95% celkových antropogénnych emisií CO₂.

Lokálne znečistenie ovzdušia, je výsledkom emisií z blízkych stacionárnych zdrojov znečistenia a výrazného príspevku emisií z mobilných zdrojov reprezentovaných predovšetkým automobilovou dopravou. Na území mesta Prešov tvoria Národnú monitorovaciu sieť kvality

ovzdušia SHMÚ dve monitorovacie stanice, ktoré realizujú kontinuálne analýzy základných polutantov. Prvá stanica sa nachádza na voľnom priestranstve v blízkosti supermarket Kaufland, na rozhraní Sídlička III a severozápadnej časti širšieho centra mesta. V blízkosti asi 50 m je trasovaná hlavná dopravná tepna cesta I/18 v smere na Levoču a asi 500 m severným smerom je lokalizovaná centrálna mestská kotolňa. Druhá monitorovacia stanica je lokalizovaná v miestnej časti Solivar. Pri oboch týchto monitorovacích staniciach sa kladie dôraz na meranie krátkodobých extrémnych koncentrácií znečistenia a ich vplyvom na ľudské zdravie. Zoznam monitorovaných škodlivín tvoria v prípade stanice Prešov – Sídličko III SO₂, NO₂ a PM₁₀, v prípade stanice Prešov – Solivar SO₂, NO₂, PM₁₀, O₃, CO a Pb.

Priemerné ročné koncentrácie znečistenia ovzdušia v meste Prešov vyhodnotené za obdobie 1.1. – 31.12.2001

Tabuľka č. 33

Monitorovacia stanica	Priemerná ročná koncentrácia $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$			
	NO _x	SO ₂	Prach	CO
Prešov – Solivar	46,6	19,5	38,4	361,1
Prešov – Sídličko III	39,9	15,0	33,7	

Zdroj: SHMÚ

V meste Prešov sa vo zvýšenej miere na znečistení ovzdušia podieľajú najmä tuhé častice 1,3 PM₁₀ (prašnosť) (tab. č. 34) a oxidy dusíka, úroveň znečistenia ovzdušia oxidom siričitým je výrazne nižšia a má dlhodobý klesajúci trend (tab. č. 33).

Priemerné ročné koncentrácie ťažkých kovov ($\text{mg}\cdot\text{m}^{-3}$) v polietavom prachu vo frakcii PM₁₀ v roku 2004

Tabuľka č. 34

Monitorovacia stanica	Cd	Ni	As
Prešov- Solivar	1,15	1,62	1,79

Zdroj: SHMÚ

Prízemný ozón; je hlavným stresovým faktorom lesných ekosystémov a príčinou 5-10% úbytku poľnohospodárskej rastlinnej produkcie. Priemerné koncentrácie prízemného ozónu na území Slovenskej republiky rastú s nadmorskou výškou. I keď v poslednom období nie je pozorovaný významnejší trend zvyšovania, počet prekročení imisného limitu ozónu zostáva aj naďalej vysoký (tab. č. 35). Cieľová hodnota prízemného ozónu pre ochranu vegetácie je v súčasnosti prekračovaná na celom území Slovenska s výnimkou zastavaných území miest.

Dlhodobé charakteristiky úrovne koncentrácie prízemného ozónu ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)

Tabuľka č. 35

	1999		2000		2001		2002		2003		2004	
	RP	PVO	RP	PVO	RP	PVO	RP	PVO	RP	PVO	RP	PVO
Prešov - Solivar	45	74	49	90	49	86	45	88	51	100	42	80

Zdroj: SHMÚ

RP – ročný priemer, PVO – priemer z denných hodín (9 – 16 h) počas vegetačného obdobia vegetačného obdobia (apríl – september)

* - meranie ozónu zavedené neskôr

Ochrana ovzdušia, na základe výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia v roku 2004 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky podľa § 7, ods. 8 zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov navrhlo zaradenie jednotlivých zón (územie krajov) a aglomerácií do troch skupín. Prešovský kraj je zaradený v 1. skupine (zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami vyššia ako limitná hodnota, prípadne limitná hodnota zvýšená o medzu tolerancie) pre znečisťujúce látky PM₁₀ a ozón a v 3. skupine (zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia pod limitnými hodnotami pre oxid siričitý, oxid dusičitý, olovo, oxid uhoľnatý a benzén).

III.4.3 Voda, znečistenie povrchových a podzemných vôd

Kvalita vôd, hlavnými problémami ovplyvňujúcimi kvalitu podzemných a povrchových vôd sú eutrofizačné procesy (zvýšený obsah biogénnych prvkov P a N), obsah ťažkých kovov a obsah špecifických organických látok vo vodnom prostredí. Medzi hlavné príčiny predovšetkým mikrobiologického znečistenia vodných tokov patrí vypúšťanie nečistených splaškových odpadových vôd z obcí, v ktorých nie sú vybudované verejné kanalizácie s čistiťňami odpadových vôd. Povrchové vody v širšom dotknutom území zámeru patria do čiastkového povodia rieky Torysa. Sledované ukazovatele znečistenia povrchových vôd a zaradenie vodných tokov do

jednotlivých tried kvality je hodnotené podľa kritérií, ktoré určuje STN 75 7211 "Klasifikácia povrchových vôd".

Kvalita povrchových vôd v rieke Torysa za obdobie 2002 – 2003

Tabuľka č. 36

NEC	Miesto sledovania	Riečny km	Počet vzoriek	Trieda kvality vody v skupine ukazovateľov podľa STN 757221							
				A	B	C	D	E	F	G	H
H227000D	Torysa - Šarišské Michaľany	73,3	24	II.	II.	III.	III.	IV.			
H298010D	Torysa - Kendice	49,9	24	II.	III.	V.	IV.	V.	V.		

Zdroj: SVP PBaH Košice

A – Kyslíkový režim, B – Základné fyzikálno-chemické ukazovatele, C – Nutrienty, D – Biologické ukazovatele, E – Mikrobiologické ukazovatele, F – Mikropolutanty, G – Toxicita, H – Rádioaktivita

Rieka Torysa má na svojom hornom toku až po mesto Prešov charakter čistého toku a pomerne dobrú kvalitu vody (tab. č. 36). Zhoršenie kvality vody v hodnotených ukazovateľoch vplyvom vypúšťaných priemyselných a splaškových odpadových vôd z mesta Prešov a prítoku rieky Sekčov sa prejavuje v mieste odberu vzorky Prešov – Kendice i napriek skutočnosti, že v dôsledku uvedenia mechanicko-biologickej čistiare odpadových vôd v meste Prešov sa situácia zlepšovala.

Hlavnými zdrojmi znečistenia povrchových vôd v širšom dotknutom území (tab. č. 37) sú predovšetkým existujúce verejné kanalizácie a čistiare odpadových vôd v jednotlivých obciach I samotnom okresnom meste i tu lokalizovaný priemysel. Dominantným zdrojom znečistenia povrchových vôd z priemyselnej výroby vypúšťajúcim po predchádzajúcom prečistení na vlastnej ČOV odpadové vody do rieky Torysa je Pivovar Šariš a. s., so sídlom v meste Veľký Šariš.

Významné vypúšťania do povrchových vôd v roku 2003

Tabuľka č. 37

Indikatív	Názov užívateľa	Názov toku	Vypúšťanie	
			tis. m ³	m ³ .s ⁻¹
4485HA	VVS– kanalizácia Prešov	Torysa	7 407,9	0,235
3972HA	Pivovar Šariš – ČOV	Torysa	1 100,000	0,035

Zdroj: SHMU

Podľa oznámenia Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Košice je kvalita vody Záborského potoka charakterizovaná hodnotou BSK₅ = 3,6 mg.l⁻¹. Údaj je záväzný pri výpočtoch vplyvu odpadových vôd na recipient.

Prírodné podzemné vody sú dôležitým zdrojom využívaným na zásobovanie pitnou vodou, v priemyselnej výrobe a v poľnohospodárstve. V rámci sledovaného časového obdobia roku 2001 vo využívaných vodných zdrojoch nedošlo k prekročeniu limitných hodnôt, nadlimitné NEL_{UV} boli namerané v objekte 106390 Rožkovany (tab. č. 38).

Hodnoty prekročení limitných hodnôt STN 75 7111 v riečnych náplavách Torysy od Brezovičky po Prešov v mg.l⁻¹ v roku 2001

Tabuľka č. 38

Číslo a názov stanice	Ukazovateľ	Limitná hodnota	Nameraná hodnota
106390ZS Rožkovany	Nepolárne extrahovateľné látky v UV	0,050	0,060

Zdroj: SHMU

Z hľadiska úrovne znečistenia podzemných vôd (C_d) (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa v katastrálnom území Prešov prejavuje stredná (hodnoty v intervale 1,1 – 3,00 C_d) až vysoká úroveň tohto znečistenia (hodnoty v intervale 3,1 – 5,0 C_d), lokálne predovšetkým v juhozápadnej priemyselnej zóne veľmi vysoká úroveň znečistenia podzemných vôd (hodnoty v intervale 3,1 – 5,0 C_d).

Z hľadiska ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) je v katastrálnom území obce Záborské zväčša veľmi nízke alebo žiadne riziko tohto ohrozenia, iba v alúviu rieky Torysa je riziko ohrozenia vysoké.

Ochrana vôd, chránenými územiami podľa zákona o vodách sú územia s povrchovou vodou určenou na odber pre pitnú vodu, územia s vodou vhodnou na kúpanie, územia s povrchovou vodou vhodnou pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (chránené vodohospodárske oblasti), ochranné pásma vodárenských zdrojov, citlivé oblasti, zraniteľné oblasti a chránené územia a ich ochranné pásma podľa zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Nariadenie vlády č. 617/2004 Z.z. ustanovuje citlivé a zraniteľné oblasti podľa § 33 a 35 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z

ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Medzi zraniteľné oblasti patrí i katastrálne územie obce Záborské.

III.4.4 Pôda

Kontaminácia pôd, plošný prieskum kontaminácie pôd (PPKP) ako subsystem monitoringu pôd sleduje obsah ťažkých kovov vo vybraných katastrálnych územiach. V roku 2001 boli v rámci PPKP na území okresu Prešov (tab. č. 39) zaznamenané viaceré výskyty ťažkých kovov v zmysle doteraz platných hygienických limitov daných Rozhodnutím MP SR o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok č. 531/1994 - 540. Kontaminácia pôd na priamo dotknutom území nebola skúmaná.

Prehľad kontrolovaných a nadlimitných honov v rámci PPKP v roku 2001

Tabuľka č. 39

Územie	Kontrolované hony		Sledované parametre	Nadlimitné hony		Nadlimitné parametre
	ha	počet		ha	počet	
okres Prešov	2678,0	64	Cr, Ni, As, Cu, Cd, Hg, Pb	31,0	1	Cd
SR	282 365,4	8 299		42 932,2	1 645	

Zdroj: MP SR

Erózia náchylnosť (potenciál) na eróziu pôdy v závislosti od charakteru reliéfu, pôdotvorného substrátu a pôdneho krytu, klímy a spôsobu využívania pôdy (orná pôda, trvalé trávne porasty, lesy, ...) v reálnych podmienkach determinuje vodnú eróziu. Pre širšie riešené územie Spišsko-šarišského medzihoria a Toryskej pahorkatiny je typická stredná až silná náchylnosť pôd k erózii, iba v alúviách vodných tokov (najmä nivy rieky Torysy) je nepatrná až slabá.

III.4.5 Iné znečistenie

V dotknutom území nebol identifikovaný iný druh znečistenia. Potenciálne riziko predstavuje elektromagnetické vlnenie blízkeho vysielateľa rozhlasového signálu Petrovany - Vysielač.

III.4.6 Fauna, flóra a vegetácia

Poškodenie vegetácie imisiami, ukazovateľom poškodenia vegetácie na lesnom pôdnom fonde je ťažba vykonávaná mimo predpisu ťažieb v lesnom hospodárskom pláne. Jedná sa o náhodnú ťažbu vykonávanú z dôvodu poškodenia porastov abiotickými faktormi (vietor, sneh, námraza a sucho), biotickými činiteľmi (hmyz, hniloby, tracheomykózy, sypavky, huby a choroby drevín) a tiež imisie. Častým poškodením porastov sú škody spôsobené poľovnou zverou, ktorá poškodzuje predovšetkým mladé lesné porasty. Detailný prehľad škôd podľa okresov je uvedený podľa Varínskeho, J. a kol. (2003) v nasledujúcich tabuľkách č. 40 až 43.

Ohrozené biotopy živočíchov; podľa dostupných údajov o výskyte živočíšnych druhov, stavu životného prostredia a funkčného využívania lokality zámeru a jej bližšieho okolia, nie sú indikované biotopy, ktoré by boli ohrozené.

Škody na lesných porastoch vplyvom abiotických činiteľov v roku 2002 v Prešovskom kraji podľa okresov v m³

Tabuľka č. 40

Okres	Vietor		Sneh		Námraza		Sucho		Neznáme príčiny	
	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S
Prešov	5564	4618	85	5					24	24

Zdroj: Správa o stave ŽP v Prešovskom kraji k r. 2002
(N – napadnuté, S – spracované)

Škody spôsobené podkôrnym a drevokazným hmyzom v r. 2002 v Prešovskom kraji podľa okresov v m³

Tabuľka č. 41

Okres	Lykožrút smrekový		Lykožrút lesklý		Drevokaz čiarkovaný		Lykokazy na borovici		Podkôrník dubový		Neznáme druhy	
	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S
Prešov	2 279	2 279									22	22

Zdroj: Správa o stave ŽP v Prešovskom kraji k r. 2002
(N – napadnuté, S – spracované)

Škody spôsobené hnilobami, hubami, ochoreniami, imisiami a požiarimi v r. 2002 v Prešovskom kraji podľa okresov v m³

Tabuľka č. 42

Okres	Hniloby		Tracheo-mykózy		Rakovinové ochorenia		Podpŕovka obyčajná		Imisie		Požiare	
	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S	N	S
Prešov	38	38	567	256	86	86			1 548	1 388	119	119

Zdroj: Správa o stave ŽP v Prešovskom kraji k r. 2002
(N – napadnuté, S – spracované)

Škody spôsobené zverou v r. 2001-2002 v Prešovskom kraji podľa okresov

Tabuľka č. 43

Okres	Mladé porasty				Staré porasty		
	redukovaná plocha (ha)		škoda (tis. Sk)				
	poškodené	zničené	poškodené	zničené			
Prešov	4,13	0,05	10,47	5,05			15,51

Zdroj: Správa o stave ŽP v Prešovskom kraji k r. 2002

III.4.7 Zdravie obyvateľstva, hluk a vibrácie

Zdravotný stav obyvateľstva; je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov - ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. Vplyv znečisteného prostredia na zdravie ľudí je doteraz nedostatočne preskúmaný, odzrkadľuje sa však vo viacerých ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva napr.: stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť (mortalita), dojčenská a novorodenecká (perinatálna) úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení. Uvedené ukazovatele sú dostupné po úroveň jednotlivých okresov, resp. niektorých miest Slovenskej republiky.

Stredná dĺžka života pri narodení; tzv. nádej na dožitie je základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov. Predstavuje priemerný počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní špecifickej úmrtnosti v danom období. Dosiahnutá hodnota strednej dĺžky života u mužov i žien v okrese Prešov (tab. č. 44) je nad dosiahnutými úrovňami dosiahnutých priemerov v Prešovskom kraji i Slovenskej republike.

Stredná dĺžka života pri narodení v okrese Prešov v období r.2009

Tabuľka č. 44

Územný celok	Muži e ^m ₀	Ženy e ^ž ₀
Okres Prešov	72,14	79,56
Prešovský kraj	71,14	79,27
SR	71,27	78,74

Zdroj: ŠÚ SR

Prešovský kraj je regiónom s pôrodnosťou (natalitou) nad priemerom v rámci Slovenska (tab. č. 45). Počet novonarodených detí na 1 000 obyvateľov v okrese Prešov je nižší ako dosiahnutá hodnota v Prešovskom kraji, naopak vyšší ako dosiahnutá hodnota za Slovenskú republiku ako celok.

Natalita v Prešovskom kraji v období 2005 – 2009 (v ‰)

Tabuľka č. 45

Územný celok	2005	2006	2007	2008	2009
Okres Prešov	11,42	11,09	10,98	11,42	13,33
Prešovský kraj	12,3	12,04	11,91	12,53	13,53
SR	10,14	10,04	10,12	10,65	11,34

Zdroj: ŠÚ SR

Populačný vývoj ovplyvňuje aj ďalší významný demografický ukazovateľ – potratovosť, na ktorom má určitý podiel aj environmentálny aspekt, nakoľko pôsobenie škodlivín v ovzduší, vode a potravinách sa dokázateľne negatívne prejavuje najmä u tehotných žien.

S ukazovateľom potratovosti súvisí aj počet narodených detí s vrodenou chybou.

Citlivým ukazovateľom hygienickej a kultúrnej úrovne života obyvateľstva, ako aj meradlom zdravotníckej starostlivosti je novorodenecká (perinatálna) úmrtnosť (podiel novorodencov, ktorí zomierajú do 28 dní) a dojčenská úmrtnosť (počet novorodencov zomretých do 1 roka života na 1000 živonarodených detí). Úmrtia novorodencov v prvých dňoch života spôsobujú najmä vnútorné príčiny, ako vrodené chyby, choroby matky...atď., kým v neskoršom období pri úmrtiach novorodencov prevládajú hlavne vonkajšie príčiny, predovšetkým infekcie a úrazy.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj *úmrtnosť – mortalita*. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Vzhľadom k tomu, že v Prešovskom kraji žije najmladšie obyvateľstvo na Slovensku, kraj dosahuje najnižšiu mortalitu (na 1000 obyv.), hodnoty ktorej sa v období 2005-2009 pohybovali v rozpätí 7,93 - 8,06‰ (priemer SR – 9,9‰). Počet zomretých na 1000 obyvateľov je v okrese Prešov nižší ako dosiahnuté hodnoty oboch ukazovateľov za vyššie územné jednotky Prešovského kraja a Slovenskej republiky (tab. č. 46).

Mortalita v Prešovskom kraji v období 2005 – 2009 (v ‰)

Tabuľka č. 46

Územný celok	2005	2006	2007	2008	2009
Okres Prešov	7,93	7,93	7,95	8,11	8,06
Prešovský kraj	8,52	8,52	8,59	8,42	8,36
SR	9,9	9,9	10,0	9,8	9,8

Zdroj: ŠÚ SR

Úmrtnosť podľa príčin smrti; podobne ako v celej republike, v Prešovskom kraji, tak i v okrese Prešov dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca.

Z analýzy populačného vývoja vyplýva, že na konci 80-tych a začiatkom 90-tych rokov sa narušili dlhodobé demografické trendy. Výrazne sa zmenilo reprodukčné správanie obyvateľstva, ktoré sa prejavuje najmä v znižovaní počtu živonarodených detí. Podstatné zmeny sa prejavujú aj v oblasti migrácie obyvateľstva.

Oproti tomu v okrese Prešov sa tieto podstatné zmeny súvisiace s poklesom prirodzeného prírastku či stagnáciou resp. poklesom počtu obyvateľov výrazne neprejavujú (tab. č. 47). Práve naopak, aj v časovom období desiatich rokov dochádza k trvalému rastu tohto počtu.

Vývoj počtu obyvateľov okresu Prešov

Tabuľka č. 47

Územný celok	26.5.2001	31.12.2009
Okres Prešov	161 782	166 905
Prešovský kraj	789 968	805 436

Zdroj: Štatistický úrad SR

Hluk a vibrácie; hluk je akustický fenomén zvuku. Nebezpečnosť jeho pôsobenia na človeka spočíva v tom, že zvuková energia podlieha entropii a v porovnaní s napr. Chemickými látkami nezanecháva žiadne rezíduá. Podľa poznatkov zdravotníctva hluková hladina 65 dB (A) predstavuje hranicu, od ktorej začína byť negatívne ovplyvňovaný vegetatívny nervový systém. Podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva č. 14/1977 Zb. sú stanovené prípustné hodnoty hluku 60 dB (A) pre dennú dobu a 50 dB (A) pre nočnú dobu.

Doprava na najviac zaťažených úsekoch ciest (diaľnica D1 a cesty III. triedy) v katastri obce Záborské je zdrojom nadmerného hluku, ktorý môže siahť približne do vzdialenosti 150 – 200 m od cestných komunikácií.

III.4.8 Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov

Z hľadiska stretov záujmov v riešenom území môžeme konštatovať nasledovné skutočnosti:

- obec Záborské patrí v zmysle environmentálnej regionalizácie do Košicko - Prešovskej zaťaženej oblasti,
- znečistenie ovzdušia na lokalite zámeru je silné,
- okolitá poľnohospodárska pôda na sklonitejších svahoch je ohrozená vodnou eróziou,
- územie okolo cesty III. triedy i blízkej diaľnice D1 je zaťažené hlukom, prachom a emisiami znečisťujúcich látok z automobilovej prevádzky,
- v blízkosti lokality zámeru sa nachádzajú potenciálne zdroje znečistenia: cesta III. triedy, areál vysielateľa rozhlasového signálu.

III.4.9 Ekologická únosnosť (súčasný stav)

Ekologickú únosnosť môžeme charakterizovať ako stav využívania jednotlivých zložiek krajiny vo vzťahu k ich potenciálu na využívanie pre ľudské aktivity.

Vhodnosť súčasného využívania krajiny (Atlas krajiny SR, 2002) môžeme v širšom okolí lokality zámeru charakterizovať vo vzťahu k ornej pôde ako stredne vhodné: je potrebné zvýšiť podiel trvalých trávnych porastov na poľnohospodárskom pôdnom fonde. Z hľadiska intenzity využívania lesov charakterizujeme súčasný stav ako stredne vhodný: ako opatrenie je potrebné obmedziť intenzívny spôsob hospodárenia v lesoch. Povrchová a podzemná voda nie je využívaná nad rámec zdrojov, z hľadiska zabezpečenia jej kvalitatívnych parametrov je potrebné robiť opatrenia proti prípadnému znečisteniu kontaminujúcimi látkami. Najväčší zdroj hluku (diaľnica D1) je situovaný mimo obytnú zónu, prípadné nové zdroje hluku musia rešpektovať požiadavky ochrany obyvateľstva v zmysle platných predpisov.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie a možnostiach opatrení na ich zmiernenie

IV.1 Požiadavky na vstupy

IV.1.1 Pôda

Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na:

- priemyselné plochy 53 380 m²

Dočasný záber poľnohospodárskej pôdy nie je.

Trvalé a dočasné zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu sa nachádzajú mimo zastavaného územia miest. K záberom lesného pôdneho fondu nedôjde.

IV.1.2 Voda

Výstavba priemyselného parku si vyžiada vybudovanie vodovodnej prípojky napojenú na verejný vodovod v obci v správe VVS. Zámer predpokladá napojenie dvoch výrobných a skladových hál prípojným potrubím s využitím nového vodojemu obce. Alternatívne riešenie je možnosť zabezpečenia vody vrtanými studňami, ktoré je podmienené geologickým prieskumom a výdatnosťou studní. Presné množstvá vody budú definované v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Potreba pitnej a požiarnej vody počas prevádzky priemyselného parku sa predpokladá nasledovne:

• priemerná ročná potreba pitnej vody	4190,40 m ³ .rok ⁻¹
• priemerná denná potreba pitnej vody	19,35 m ³ .deň ⁻¹
• maximálna denná potreba pitnej vody	0,569 l.s ⁻¹
• maximálna hodinová potreba pitnej vody	2 016 l.h ⁻¹
• požiarne potreba vody (s požiarňom čerpadlom)	12,5 l.s ⁻¹

IV.1.3 Ostatné energetické a surovinové zdroje

Prevádzka priemyselného parku predpokladá nasledovné potreby energií:

• elektrická energia - inštalovaný výkon	800 kW
• zemný plyn	90.000 m ³ .rok ⁻¹

Údaje o potrebných surovinových zdrojoch a presné údaje o energetických zdrojoch budú známe po rozhodnutí navrhovateľa o type a rozsahu jednotlivých výrob v priemyselnej zóne.

IV.1.4 Dopravná a iná infraštruktúra

Realizácia priemyselného parku si vyžiada rozšírenie a prebudovanie cesty III/068011, vrátane vybudovania stykovej križovatky.

Pre peších budú vybudované systémy chodníkov pozdĺž cesty III/068011 a obojstranné autobusové zastávky SAD, prípadne MHD na tejto ceste.

IV.1.5 Nároky na pracovné sily

Výroba v jednotlivých halách Priemyselnej zóny Petrovany bude prebiehať v 3 smenách počas asi 250 pracovných dní v roku. Spolu nájde v halách priemyselnej zóny prácu cca 100 zamestnancov v robotníckych profesiách a v administratíve. Zdrojom pracovných síl bude obec Záborské, mesto Prešov a okres Prešov.

IV.1.6 Nároky na zastavané územie a iné nároky

Priemyselná zóna nemá nároky na zastavané územia obcí Záborské a Petrovany evidované na katastrálnom úrade. Plochy sú v súčasnosti využívané prevažne ako orná pôda a plochy dopravy (cesta III. triedy).

IV.2 Údaje o výstupoch

IV.2.1 Zdroje znečistenia ovzdušia

Zdrojom znečistenia ovzdušia počas výstavby priemyselnej zóny, dopravnej a technickej infraštruktúry budú zemné práce a pohyb stavebných mechanizmov. Pri výkopových prácach a pohybe stavebných mechanizmov bude areál staveniska dočasným zdrojom prašnosti a emisií. Ich množstvo bude závisieť od priebehu výstavby, ročného obdobia, poveternostných podmienok a pod. Tento stav bude trvať niekoľko mesiacov.

Počas prevádzky priemyselnej zóny bude v území pôsobiť malý zdroj znečistenia – statická automobilová doprava. Predpokladáme, že stavba parkovísk a dopravnej obsluhy neovplyvní výraznejšie znečistenie ovzdušia okolia zóny v dlhodobom ani krátkodobom režime.

Stacionárne zariadenia na spaľovanie palív a technologické celky vo výrobných halách budú predmetom samostatného posudzovania vplyvov na životné prostredie po rozhodnutí navrhovateľa o type a rozsahu jednotlivých výrobných v priemyselnej zóne.

IV.2.2 Odpadové vody

V priemyselnej zóne budú vznikať nasledovné druhy vôd:

- splaškové vody zo sociálnych zariadení a administratívnych priestorov
- vody z povrchového odtoku (dažďové vody) zo striech objektov bez prečistenia
- vody z povrchového odtoku s parkovísk, komunikácií a spevnených plôch s prečistením od ropných látok

Počas výstavby budú vznikať odpadové vody zo sociálnych zariadení využívaných pracovníkmi stavebných organizácií v objektoch zariadení staveniska. Pri prevádzke stavieb budú splaškové odpadové vody vypúšťané do splaškovej kanalizácie napojenej na susedný priemyselný park.

Dažďové vody zachytené priekopami a uličnými vpustami budú odvedené dažďovou kanalizáciou cez lapače olejov do dažďových nádrží a po prečistení do recipientov, ktorými je potok Delňa. Predpokladané množstvo dažďových vôd na pozemku je $344,03 \text{ l.s}^{-1}$ pri $5,338 \text{ ha}$ odvodňovanej plochy priemyselných plôch (súčiniteľ odtoku $0,5$ a $q_{15} = 129,0 \text{ l.s}^{-1}.\text{ha}^{-1}$). Kvalita vyčistených dažďových vôd z odlučovača ropných látok je do $1,0 \text{ mg.l}^{-1}$. Dažďové nádrže, slúžiace na zachytenie nečistôt z dažďovej vody, budú osadené pred zaústením dažďovej kanalizácie do potokov. Znečistená voda zachytená v nádržiach bude čerpacou stanicou prečerpávaná do splaškovej kanalizácie.

Produkcia splaškových vôd $19,35 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$

IV.2.3 Iné odpady

Odpad z výstavby predstavuje prebytočnú zeminu, úlomky hornín a odpad z prekopávania ciest. Zemina bude rozprestretá pri terénnych úpravách. Ostatné odpady, ku ktorým patria úlomky hornín a prípadne nevyužitá prebytočná zemina (17 05 06) a odpady prekopávania ciest (17 03 02 a 17 09 04) budú odvezené na skládku tuhého komunálneho odpadu. Počas prevádzky vznikne potreba zneškodňovať odpady (tabuľka č. 48).

Odpady z prevádzky priemyselného parku

Tabuľka č. 48

Číslo skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Kategória odpadu	Názov druhu odpadu
19 08 02	O	odpad z lapačov piesku
19 08 09	N	zmesi tukov a olejov z odlučovačov oleja z vody obsahujúcej jedlé oleje a tuky
20 03 01	O	zmesový komunálny odpad
20 03 06	O	odpad z čistenia kanalizácie

V zmysle zákona o odpadoch je držiteľ odpadu povinný zhodnocovať odpady pri svojej činnosti; odpad takto nevyužitý ponúkne na zhodnotenie inému. Ak nie je možné alebo účelné zabezpečenie jeho zhodnotenie, musí zabezpečiť zneškodnenie odpadu.

Podľa § 19 zákona č. 223/2001 Z.z. je držiteľ odpadu povinný zhromažďovať odpady utriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom. Taktiež je povinný zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa ich

druhov, označovať ich určeným spôsobom a nakladať s nimi v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Počas stavby musí byť zabezpečené zneškodňovanie vznikajúcich odpadov. Pri povoľovaní stavby do skúšobnej prevádzky, resp. pri kolaudácii musia byť predložené doklady o spôsobe zneškodňovania odpadov.

Odpady vznikajúce z výrobných procesov vo výrobných halách budú identifikované v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie po rozhodnutí navrhovateľa o type a rozsahu jednotlivých výrob v priemyselnej zóne.

IV.2.4 Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu

Zdrojom hluku bude automobilová doprava. Imisie hluku je nutné posudzovať v súvislosti s existujúcou dopravnou situáciou, ktorá sa prevádzkou priemyselného parku zvýši oproti záťaži na ceste III/068011 z roku 2005. Predpokladáme preto, že príspevok k terajšiemu hlukovému pozadiu nebude veľký a vo vzťahu k diaľnici D 1 minimálny.

Pri výstavbe priemyselného parku bude vznikať hluk a vibrácie z prevádzky stavebných strojov najmä pri zemných prácach spojených s vibrovaním násypov a oporných múrov, preprave vyťaženej zeminy a ukladaní betónových prefabrikátov.

Hodnoty týchto hlukových emisií budú výrazne pod prípustnými hodnotami povolených hygienických limitov pre obytnú zónu.

Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu vznikajúce z výrobných procesov vo výrobných halách budú identifikované v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie po rozhodnutí navrhovateľa o type a rozsahu jednotlivých výrob v priemyselnej zóne.

IV.2.5 Iné očakávané vplyvy a vyvolané investície

Iné očakávané vplyvy Priemyselného parku Panattoni neboli identifikované.

IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Matica interakcií pre posúdenie vplyvov na životné prostredie

Tabuľka č. 49

Ovplyvnené zložky a faktory životného prostredia	Prehľad plánovaných činností						
	budovy pre výrobu a skladovanie	doprava ľudí	doprava materiálu a výrobkov	zásobovanie energiami	zásobovanie vodou	kanalizácia	odpadové hospodárstvo
fyzikálne životné prostredie							
horninové prostredie	o	o	o	o	o	oo	o
ovzdušie	o	oo	oo	o	o	o	o
voda	oo	-	oo	-	o	oo	o
pôda	oo	o	o	o	o	o	o
hluk, vibrácie, zápach	o	oo	oo	-	-	oo	o
biologické životné prostredie							
fauna, flóra, ekosystémy	oo	o	-	o	-	oo	-
RÚSES	-	-	-	-	-	oo	-
sociálne životné prostredie							
zdravotné riziká	o	o	o	-	oo	oo	-
chránené územia	-	-	-	-	-	-	-
obyvateľstvo	oo	o	o	-	-	-	-
krajina, využitie územia	o	o	o	o	o	o	-
vizuálne hodnoty	oo	-	-	oo	o	oo	-
pracovné príležitosti	oo	o	oo	o	o	o	oo
priemysel	oo	o	oo	oo	o	o	o
doprava	o	o	o	-	-	o	-
technická infraštruktúra	N	-	-	oo	oo	oo	-

Legenda

o identifikovaný vplyv

oo identifikované vplyvy

Pre systematické posúdenie súboru potenciálnych vplyvov na jednotlivé parametre životného prostredia uvádzame krížovú maticu (tab. č. 49), ktorá umožňuje identifikovať vplyvy vyskytujúce sa pri výstavbe a prevádzke Priemyselného parku Panattoni na sociálne, fyzikálne a biologické životné prostredie. Na tieto oblasti bola zameraná pozornosť v nasledujúcich kapitolách pri ich podrobnejšom hodnotení.

IV.4 Hodnotenie zdravotných rizík

U posudzovaného zámeru predpokladáme málo negatívny dopad na zdravotný stav trvalo bývajúcего obyvateľstva. Zvýšené riziko hrozí z intenzívnejšej dopravy na miestnych komunikáciách, ktoré môže znamenať zvýšený počet dopravných nehôd spojených so zranením chodcov a bicyklistov v prietahu cesty III/068011 priemyselnou zónou.

Hodnotenie zdravotných rizík pri jednotlivých výrobách je riešené príslušnými právnymi predpismi a nie je súčasťou tohto hodnotenia.

IV.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na územia prírodných rezervácií, chránených krajinných oblastí, národných parkov, biotopov európskeho významu a vodohospodárskych oblastí, ktoré sa v dotknutom území nenachádzajú.

Vzhľadom na lokalizáciu zámeru nepredpokladáme priame vplyvy priemyselnej zóny na chránené vtáčie územie Slanské vrchy.

Plochy priemyselnej zóny sa nachádzajú v ochrannom pásme, resp. chránenom území:

- komunikácie III/068011	20,0 m
- 22 kV vzdušného rozvodu elektrickej energie	10,0 m
- rozvody zemného plynu stl do DN 200 mm	4,0 m
- rozhlasového vysielача Prešov	2000 m

Realizácia priemyselnej zóny vymedzí nové ochranné a bezpečnostné pásma na:

- prípojke 22 kV vzdušného vedenia elektrickej energie	10,0 m
- prípojkách a rozvodoch podzemného vedenia elektrickej energie pri napätí do 110 kV, vrátane regulačnej a zabezpeč. techniky	1,0 m
- elektrických staniciach (trafostaniciach)	10,0 m
- vodovodov a dažďovej a splaškovej kanalizácii do DN 500 mm	1,5 m
- prípojky a rozvody zemného plynu stl do DN 200 mm	4,0 m
- stl rozvodoch zemného plynu, bezpečnostné pásmo	10,0 m

IV.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

IV.6.1 Vplyvy na obyvateľstvo

Vybudovanie priemyselnej zóny bude mať na obyvateľov obce Záborské, mesta Prešov a okolitých spádových obcí pozitívny vplyv. Vhodná priemyselná výroba na plochách priemyselnej zóny doplní na území aglomerácie ľahký priemysel a skladové hospodárstvo.

Priamo pozitívne ovplyvnia jednotlivé výroby zamestnané obyvateľstvo a ich rodinných príslušníkov. Nepriamo budú pozitívne ovplyvnení obyvatelia a ich rodinní príslušníci pracujúci najmä v službách, školstve, zdravotníctve, verejnej správe a doprave.

Narušenie pohody a kvality života obyvateľov obcí Prešov, Petrovany a Záborské, vzhľadom na umiestnenie priemyselnej zóny na okrajoch katastrálnych území, nepredpokladáme. Negatívne však budú emisiami výfukových plynov, hlukom a vibráciami z dopravy ovplyvnení obyvatelia pri ceste z domu a domov od Prešova. Tento vplyv, vzhľadom na podiel zvýšenia už existujúcej dopravy na ceste III/068011, považujeme za významný a trvalý.

Počas výstavby bude dočasne negatívne ovplyvňovať obyvateľov stavebný ruch, exhaláty so stavebných strojov a ťažkej nákladnej dopravy a sekundárna prašnosť. Tieto vplyvy sú významné, avšak dočasné. Vo vzťahu k obyvateľom Záborského ich môžeme vzhľadom na okrajovú polohu zóny považovať za málo významné.

IV.6.2 Vplyvy na horninové prostredie

Medzi riziká vyplývajúce z horninového prostredia patria stredné radónové riziko, prítomnosť geologického zlomu, stredne silné zemetrasenia a náchylnosť hornín na zosúvanie. Na časti priľahlého územia pôsobí tiež zaplavovanie nivy rieky Torysa. Riziká a najmä ich kombinácie považujeme za veľmi negatívne trvalé vplyvy horninového prostredia.

Pri realizácii stavieb dôjde k narušeniu a presunu povrchových kvartérnych vrstiev, ktoré však nebudú mať podstatný vplyv na reliéf územia. Vplyv bude málo negatívny a trvalý. Predpokladáme ďalšie možné ovplyvnenie horninového prostredia pri zakladaní objektov na betónových pilótach, najmä pri nepriaznivých základových pomeroch. Vplyv považujeme za trvalý.

Nevhodne realizované vyústenia kanalizácií do recipientov môžu iniciovať a podporiť bočnú eróziu brehov najmä potoka Delňa. Vplyv považujeme za negatívny a trvalý. K znečisteniu horninového prostredia by mohlo dôjsť pri úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov a nákladných vozidiel. Tieto vplyvy hodnotíme ako dočasné a málo významné.

Počas prevádzky nepredpokladáme negatívne vplyvy na ložiská nerastných surovín.

IV.6.3 Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

Počas výstavby predpokladáme možné ohrozenie akosti podzemných vôd z dôvodu vykonávania zemných prác a stavebnej činnosti a zvýšenie rizika vzniku havarijných stavov únikom ropných látok z automobilov a stavebných mechanizmov. Ide o negatívny vplyv s možnosťou ohrozenia kvality povrchových vôd a znehodnotenia podzemných vôd.

Zároveň predpokladáme možnosť ohrozenia akosti podzemných vôd nekontrolovateľným únikom škodlivých látok pri manipulácii s nimi.

V priamo dotknutom území je predpokladaná hladina podzemnej vody v rozmedzí 2,0 a 5,0 m pod úrovňou terénu. Na základe otvoreného investičného zámeru môžeme predpokladať, že viaceré objekty budú založené do zvodnených vrstiev. Pred začatím stavebných prác na výrobných halách bude potrebné základovú jamu vyčerpať a zabezpečiť aby nedošlo k jej zatápaniu. Podobne bude zrejme potrebné zabezpečiť aspoň čiastočné znížovanie hladiny podzemných vôd vybudovaním drenáží. Podobné vplyvy je možné predpokladať aj pri výstavbe ČOV. Výstavba a prevádzka priemyselnej zóny a ČOV bude mať potom trvalý vplyv na režim podzemných vôd na stavenisku a jeho najbližšom okolí, pretože jej hladina bude trvale znižovaná a vody budú odvádzané mimo tohto územia. Vplyv považujeme za negatívny a trvalý.

Počas prevádzky predpokladáme zvýšené riziko vzniku priemyselných havárií pri doprave, skladovaní a manipulácii s látkami škodiacimi vodám. Kvalita povrchových vôd Záborského potoka, bezmenného toku a rieky Torysa bude ovplyvnená vypúšťaním vôd z povrchových odtokov cez odlučovače ropných látok a dažďové nádrže, a odpadových vôd z priemyselnej zóny cez čistiareň odpadových vôd. Vážnejšie zhoršenie kvality povrchových vôd môže nastať pri havarijnom úniku vôd z týchto zariadení do vodných tokov. Vplyv považujeme za negatívny a trvalý.

Vplyvy na povrchovú vodu spôsobené množstvom a kvalitou vyčistených vôd patria medzi priame vplyvy činnosti. Vplyv bude trvalý.

IV.6.4 Vplyvy na miestnu klímu, ovzdušie

Počas výstavby priemyselnej zóny predpokladáme lokálne zvýšenie emisií znečisťujúcich látok, hlavne prachu v ovzduší, z dopravy a stavebnej činnosti s ohrozením kvality pracovného prostredia na stavenisku a priľahlých priestoroch vysieláča, strediska údržby a skladov Lidl. Počas výstavby sa môže za sucha výraznejšie prejavovať veterná erózia, sprevádzaná prašnosťou. Zvýšeným pohybom stavebných mechanizmov a nákladných áut dôjde k nárastu objemu výfukových splodín v ovzduší priemyselnej zóny. Tento vplyv považujeme za málo negatívny a dočasný.

Výstavbou dôjde k vzniku nových zdrojov znečistenia ovzdušia (kotolne, automobilová doprava). Predpokladáme, že vzhľadom na súčasnú úroveň imisného zaťaženia územia, tieto zdroje výrazne neovplyvnia znečistenie ovzdušia okolia priemyselnej zóny v dlhodobom ani krátkodobom režime.

Vplyvy na ovzdušie počas prevádzky nepredpokladáme.

Prevádzkou priemyselnej zóny dôjde k zvýšeniu emisií hluku z cestnej dopravy. Vychádzajúc zo súčasného zaťaženia cestnej siete a predpokladaného zvýšenia intenzity dopravy

predpokladáme významné zvýšenie súčasného hluku z dopravy na ceste III/068011 v úseku priemyselný park – diaľnica D1. Negatívny vplyv hluku z cestnej dopravy vo vzťahu k bytovým objektom považujeme za málo významný.

Zároveň predpokladáme, že vplyvom realizácie stavby a jej prevádzky nedôjde k výraznému zhoršeniu emisnej situácie dotknutých sídiel.

IV.6.5 Vplyvy na pôdu

Významným negatívnym vplyvom navrhovanej činnosti na pôdu je odstránenie povrchového humusového horizontu.

Humus uložený v dočasnom zemníku v severnej časti priemyselnej zóny sa použije na sadové úpravy v rámci obce Záborské a mesta Prešov a na konci výstavby pri sadových úpravách priemyselnej zóny. Tento vplyv považujeme za veľmi pozitívny nepriamy vplyv zámeru.

Priamym a trvalým vplyvom na pôdu ako prírodný zdroj je trvalý záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu pre priemyselný park. Vplyv je priamy a trvalý. Vybudovanie skládky ornice a záber plôch pre inžinierske siete považujeme za dočasný vplyv na pôdu. Oba druhy záberov patria medzi veľmi negatívne vplyvy na pôdu.

Pri výstavbe a v malej miere aj pri prevádzke je zvýšené riziko kontaminácie pôdy ropnými látkami. Prevádzkou stavebných mechanizmov bude dochádzať k zhutňovaniu pôdy, deštrukcii vegetačného krytu a následnej možnej iniciácii erózných procesov.

IV.6.6 Vplyvy na faunu, flóru a ekosystémy

Navrhovaná činnosť predstavuje industrializáciu a urbanizáciu územia, ktoré má v súčasnosti poľnohospodársky charakter a je využívané ako orná pôda. Vplyv je trvalý a nezvratný. Výustné objekty kanalizačných systémov priamo a trvalo negatívne ovplyvnia trvale trávne porasty a brehové porasty potoka Delňa. Navrhovanými stavbami nie sú priamo ovplyvnené lesné porasty.

Nepriaznivý vplyv priemyselného parku na faunu súvisí hlavne so zvýšeným antropickým tlakom vyvolaným zmeneným charakterom využívania ďalších plôch. Zvýšená plocha urbanizovaných a industrializovaných plôch spôsobí nárast synantropizácie územia. Plaché a na prítomnosť človeka citlivé druhy sa úplne stiahnu a naopak územie bude kolonizované druhmi, ktoré sú na prítomnosť ľudí málo citlivé alebo z nej profitujú. Vplyv považujeme za málo významný a trvalý.

Zmenší sa priestor orných pôd, trvalých trávnych porastov, močiarnej vegetácie a brehových porastov na úkor urbanizovanej a industriálnej krajiny, čo znamená úbytok potravných a lovných teritórií a tým aj zníženie početnosti druhov viazaných na tieto biotopy. Negatívny vplyv považujeme za trvalý.

Zároveň predpokladáme možnosť ohrozenia akosti povrchových vôd spojeného s úhynom vodných organizmov nekontrolovateľným únikom škodlivých látok pri manipulácii s látkami škodiacimi vodám.

Výstavbou areálu dôjde k zániku málo významného biotopu intenzívne využívaných poľnohospodárskych pôd a časti významného biotopu línie krovín a stromov pozdĺž cesty III/068011. Ekosoologická hodnota tohto biotopu je z hľadiska genofondu rastlín nízka. Burinná (ruderálna) vegetácia je reprodukčným a potravinovým biotopom viacerých druhov vtákov a cicavcov. Väčšina z nich je však schopná v priestore areálu žiť aj po vybudovaní výrobných hál, pretože ide prevažne o synantropné a hemisynantropné druhy. Proces je možné zaradiť medzi málo významné pozitívne vplyvy.

IV.6.7 Vplyvy na štruktúru, využívanie, scenériu krajiny a ÚSES

Realizáciou priemyselnej zóny sa výrazne zmení priestorová štruktúra a spôsob využívania krajiny. Poľnohospodárske kultúry budú nahradené technickými dielami. Využitie územia formou veľkoblokovej ornej pôdy sa zmení na využívanie dopravnými prvkami, produktovodmi a areálom priemyselnej výroby. Tieto vplyvy považujeme za veľmi významné a trvalé. Výstavbou môžu byť spôsobené bariérové efekty a deliace účinky v štruktúre sídla pri umiestňovaní objektov pozemných stavieb v blízkosti komunikácie III. triedy.

Vplyvy na scenériu krajiny vyvolané výstavbou priemyselnej zóny a objektov budú trvalé a významné. Investícia výrazne ovplyvní krajinný obraz vstupu do správnych území obce Záborské a je vnímateľná z viacerých výhľadových bodov, najmä z:

- cesty III/068010 v smere príjazdu od Prešova aj Petrovan
- cesty III/068011 v smere príjazdu od Prešova aj Záborského na pozadí lesných masívov Šarišskej vrchoviny, resp. Slanských vrchov s anténami vysielacia

Významný negatívny vplyv môže mať stavba na scenériu krajiny pri nekvalitnom architektonickom návrhu halových objektov bez rešpektovania potenciálu krajinného obrazu územia, resp. jeho potlačenia. Negatívne môže pôsobiť budovanie kompaktnej zástavby, ktorá znemožní zrakový kontakt z cesty III/068011 s masívmi Šarišskej vrchoviny a Slanských vrchov. Vplyvy môžu byť mimoriadne nepriaznivé a dlhodobé.

Vplyv na nehnuteľné kultúrne pamiatky a kultúrne hodnoty nehmotnej povahy nepredpokladáme.

Výstavba priemyselnej zóny nebude mať vplyv na nadregionálne a regionálne prvky územného systému ekologickej stability.

IV.6.8 Vplyvy na priemyselnú a poľnohospodársku výrobu

Pozitívnym vplyvom navrhovaného zámeru je vytvorenie podmienok pre rozšírenie priemyselnej výroby v aglomerácii mesta Prešov. Realizáciou zámeru sa zvýši zamestnanosť v regióne bez výraznejšieho vplyvu, spôsobeného odlivom pracovných síl z príbuzných výrobných s menej atraktívnymi príležitosťami. Vplyv považujeme za veľmi pozitívny, dlhodobý a priamy.

Nepriaznivým vplyvom je obmedzenie potenciálneho rozsahu poľnohospodárskej výroby v obci Záborské. Vzhľadom na rozsiahle plochy poľnohospodárskej pôdy v krajine považujeme vplyv za trvalý, priamy a málo významný.

Predpokladáme trvalé nepriame pozitívne vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch, ktorých rozvoj podporia zamestnanci v priemyselnej zóne a ich rodinní príslušníci.

Vplyvy priemyselnej zóny, v rozsahu posudzovaných činností, na prevádzku rádiového vysielacieho považujeme za bezvýznamné. Vplyv jednotlivých výrobných a ich zariadení bude skúmaný v samostatných hodnoteniach podľa tohto zákona po spresnení ich druhu navrhovateľom.

IV.6.9 Vplyvy na dopravu

Pri realizácii priemyselnej zóny predpokladáme priamy a trvalý vplyv na cestu III/068011. Veľmi významné bude najmä ovplyvnenie priechodnosti cesty III/068011 vzhľadom na jej využívanie vozidlami údržby a prístupu do obce Záborské.

V roku 2005 bola na úseku č. 03540 Močarmany - vysielac cesty III/068010 intenzita premávky 1.910 vozidiel za 24 hodín v oboch smeroch. Na základe výhľadových koeficientov sa predpokladá v roku 2040 intenzita dopravy 2812 skutočných vozidiel za 24 hodín. Na ceste III/068011 v úseku 04960 bola intenzita dopravy 1102 vozidiel za 24 hodín. Na základe výhľadových koeficientov sa predpokladá v roku 2040 intenzita dopravy 1622 skutočných vozidiel za 24 hodín. Na diaľnici D1 v úseku č. 07360 Prešov – Lemešany bola v roku 2000 intenzita dopravy 9.001 áut za 24 hodín a v roku 2005 bola intenzita 12 370 áut za 24 hodín.

Počas prevádzky priemyselnej zóny predpokladáme priamy negatívny vplyv na základnú dopravnú kostru zóny tvorenú komunikáciou č. III/068011. Dopravné zaťaženie cesty III/068011 bude po dobudovaní parku zvýšené o 50 až 60 prejazdov kamiónov (25 až 30 kamiónov denne) a min. o 100 prejazdov osobných a dodávkových automobilov zamestnancov, dodávateľov a hostí priemyselného parku denne. Intenzita premávky za 24 hodín sa tak zvýši o 160 vozidiel v oboch smeroch (zvýšenie o 15,0 %).

Zvýšená dopravná intenzita bude pôsobiť trvalo. Tento negatívny vplyv pokladáme za málo významný.

Prebudovanie a rozšírenie cesty III. triedy považujeme za významný pozitívny vplyv na rozvoj cestnej siete aglomerácie. Vplyv považujeme za priamy, významný a dlhodobý.

IV.6.10 Vplyvy nadväzujúcich stavieb, činností a infraštruktúry

Pripravovaný obchvat mesta Prešov v trase cesty III/068011 zlepší dopravné napojenie priemyselnej zóny na dopravný systém mesta Prešov. Navrhovaný obchvat mesta posudzovaný zámer územne neobmedzuje. Vplyv bude veľmi významný, trvalý a nevratný.

IV.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vychádzajúc zo všeobecných kritérií na určenie značne nepriaznivého vplyvu presahujúceho štátne hranice uvedených v prílohe č. 14 zákona môžeme uviesť, že:

- navrhované činnosti nepovažujeme, vo vzťahu k existujúcim výrobným územiám v prihraničnom území, za rozsiahle
- nie sú umiestnené v blízkosti prihraničných chránených území ochrany prírody
- posudzovaný zámer nie je umiestnený na miestach, ktoré by mohli mať závažný vplyv na obyvateľstvo okolitých krajín
- pri navrhovaných činnostiach neboli identifikované vplyvy, ktoré majú obzvlášť komplexný a možný nepriaznivý vplyv vrátane tých, ktoré spôsobujú závažné vplyvy na ľudí alebo vzácne druhy alebo organizmy, ako aj tie, ktoré ohrozujú existujúce alebo možné využitie dotknutej oblasti a vyvolávajú ďalšie zaťaženie, ktoré životné prostredie nie je schopné uniesť.

Identifikované negatívne vplyvy zámeru nepresiahnu hranice Slovenskej republiky.

Na základe vyššie uvedeného konštatujeme, že navrhovaná činnosť nebude mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

IV.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia

Realizácia priemyselného parku prinesie výrazné zatriaktivnenie podnikateľského prostredia okresu Prešov, čo priláka investorov a môže viesť k snahám využívať územie nad únosnú mieru. Za základné limity urbanizácie a industrializácie územia je možné považovať:

- množstvo a kvalitu povrchových vôd potoka Delňa, resp. rieky Torysa,
- množstvo pitnej a požiarnej vody zabezpečovanej z vodovodu Starina
- ochranu vysielача Prešov – Petrovany pred škodlivým rušením výrobných zariadení,

Posudzované územie sa stane súčasťou priemyselnej zóny aglomerácie mesta Prešov s lokalizáciou podnikov, ktoré podobne ako predpokladané podniky priemyselnej zóny, nie sú významným znečisťovateľom životného prostredia Toryskej pahorkatiny.

Významnejšie súvislosti spôsobené navrhovanou stavbou sa s prihliadnutím na súčasný stav zložiek životného prostredia nepredpokladajú. Zároveň nepredpokladáme ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti. Ďalšie súvislosti vyvolané popisovanými vplyvmi neboli identifikované.

IV.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Prevádzka delenej kanalizácie nepredpokladá manipuláciu s rizikovými látkami, ktoré by mohli následkom technickej poruchy, zlyhania ľudského faktora alebo sabotáže spôsobiť haváriu s následnou ujmom na zložkách životného prostredia. K havarijným situáciám môže, vzhľadom na faktory životného prostredia dôjsť v dôsledku:

- nesprávnej manipulácie, skladovania a prepravy kalov obsahujúcich škodliviny a následnému úniku škodlivín do pôdy, resp. vodného toku
- aplikácie stabilizovaných kalov na poľnohospodársku pôdu.

Ďalšie riziká spojené s navrhovanou činnosťou neboli identifikované.

IV.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti

IV.10.1 Územnoplánovacie opatrenia

1. Nakoľko priemyselný park je zahrnutý v územnom plane obce Záborské a ÚPN VÚC Prešovského kraja nie sú potrebné ďalšie územnoplánovacie opatrenia
2. Zaoberať sa možnosťou vybudovania cyklistického chodníka pre zabezpečenie dostupnosti areálu priemyselnej zóny cyklistom z Prešova, Záborského a Petrovian

IV.10.2 Technické opatrenia

3. K etape územného a stavebného povolenia:
 - 3.1. spracovať podrobný inžiniersko-geologický prieskum, ktorý navrhne technické opatrenia pre výstavbu objektov,
 - 3.2. realizovať podrobný hydrogeologický prieskum, ktorý navrhne v prípade potreby spôsob znižovania hladiny podzemných vôd a spôsob nakladania s odvedenými podzemnými vodami na základe stanovenia ich kvality
 - 3.3. vykonať pre jednotlivé výrobné plochy merania radónového rizika z horninového podlažia a prijať prípadné opatrenia na ochranu pracovníkov
 - 3.4. vypracovať dokumentáciu organizácie dopravy na ceste III/068011 počas jej rekonštrukcie a rozšírenia za účelom zabezpečenia trvalej prejazdnosti cesty pre verejnú dopravu, najmä obyvateľov obce Záborské
4. Zabezpečiť v priebehu realizácie hrubých terénnych úprav a zemných prác záchranný archeologický výskum zóny
5. Stavby priemyselnej zóny:
 - 5.1. dimenzovať na 7. MSK-64
 - 5.2. a jej technologické zariadenia navrhnuť tak, aby elektromagnetickým tienením alebo odrazmi elektromagnetických vln od stavieb nedošlo k znemožneniu prevádzky rozhlasového vysielača Prešov - Petrovany
 - 5.3. riešiť s využitím architektonických prvkov vychádzajúcich najmä z tradícií ľudového staviteľstva oblasti Šariša
 - 5.4. a tvary ich striech navrhnuť tak, aby vhodne dotvorili diaľkové panoramatické pohľady na krajinu.
6. Pre zvýšenie atraktívnosti zámeru doporučujeme architektonicky dotvoriť vstupy na hlavných bránach priemyselnej zóny a jednotným štýlom riešiť smerové tabule na prístupových cestách
7. V rámci parkovacích plôch vymedziť priestory pre parkovanie bicyklov zamestnancov
8. Použiť vhodnú výkopovú zeminu na násypy, spätné zásypy, prípadne terénne úpravy po realizácii stavebných prác
9. Použiť pri sadových úpravách stavieb priemyselnej zóny, obce Záborské a mesta Prešov odobraný humus uložený v dočasnem zemiaku (skládka ornice)
10. Oddeliť ochrannou zeleňou objekty priemyselnej zóny od okolitej krajiny. Sadové úpravy areálov vykonať s použitím druhov kríkov a drevín, ktoré sa na danom území vyskytujú. Vylučujú sa exotické a miestne nepôvodné druhy, aby nedošlo k ich nežiaducej invázii do okolitej prírody. Plán sadových a prípadných parkových úprav vypracovať ako súčasť projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie
11. Na časti potoka Delňa dotknutej objektmi kanalizácie navrhnuť a realizovať nové brehové porasty, resp. rekonštruovať existujúce

IV.10.3 Organizačné opatrenia

12. Zabezpečiť vyhovujúci stav stavebných a dopravných mechanizmov, vrátane ich pravidelnej kontroly na zamedzenie kontaminácie horninového prostredia, pôd a vôd
13. Pri umiestňovaní priemyselných činností uprednostňovať výrobcov garantujúcich postupy podľa noriem rady ISO. Za nevhodné výrobné aktivity pre navrhovanú priemyselnú zónu považovať:
 - 13.1. prvotné spracovanie surovín (huty, zlievarne, chemický priemysel, drevársky a papiernický priemysel, spracovanie ropy, hnojív, a pod.),

- 13.2. ťažkú priemyselnú výrobu
14. Pri výstavbe dodržiavať vymedzené manipulačné priestory a prístupové cesty, aby nedošlo k zbytočnému poškodzovaniu okolitých biotopov, prevažne trávnatých a brehových porastov, či stromoradií
15. pre zmiernenie negatívnych vplyvov zámeru na kvalitu miestneho ovzdušia (prašnosť, hluk, exhaláty) doporučujeme:
- 15.1. udržiavať existujúce asfaltové prístupové komunikácie v prejazdnom stave, so zabezpečením ich čistenia v prípade, že budú znečistené mechanizmami používanými na stavbe
- 15.2. disciplinovanosť pri prevádzke dopravných a stavebných mechanizmov (skracať doby behu motorov na voľnobeh)
- 15.3. realizáciu prašných prác v poveternostne vhodných obdobiach (vyššia vlhkosť, nízka veternosť)
16. zabezpečiť zneškodňovanie odpadov vzniknutých počas výstavby a prevádzky navrhovaných činností v súlade s platnými právnymi predpismi

IV.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Lokalita navrhovaného zámeru predstavuje v súčasnosti poľnohospodársku pôdu funkčne využívanú ako veľkobloková orná pôda. Vzhľadom na tlak investorov na nové plochy pre výstavbu (realizácia skladov, výrobných činností) spôsobený transformáciou spoločnosti a ekonomických vzťahov v posledných cca 15 rokoch je predpoklad, že uvedený priestor by skôr alebo neskôr začal byť intenzívnejšie atakovaný na využívanie na priemyselnú výrobu alebo skladové hospodárstvo a poľnohospodárske využitie územia bude zrušené. Dotknutá lokalita svojím umiestnením a napojením na infraštruktúru poskytuje predpoklady pre rozvoj, ktoré sú zakomponované aj v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom na lokalizáciu a prevládajúce vetry v území je predpoklad, že obec Záborské bude uplatňovať pri funkčnom využití územia niektoré limity pre prípadné umiestňovanie nových činností na predmetnej lokalite (napr. znečisťovanie ovzdušia, hluková záťaž, ohrozenie podzemných vôd kontamináciou a pod.).

V sociálnom prostredí sa potvrdí súčasná stagnácia a zachovanie požiadaviek obyvateľstva na záchrannú sociálnu sieť Slovenskej republiky. Zároveň bude pokračovať process zmien v hľadaní práce obyvateľov mimo vlastnej obce.

Zachovanie súčasnej úrovne záťaže územia z dopravy, rozsahu zastavaného územia a krajinného obrazu môžeme považovať za pozitívne výsledky stavu bez realizácie navrhovanej priemyselnej zóny.

IV.12 Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Priamo posudzované územie priemyselnej zóny je na administratívnom a správnom území Obce Záborské. Navrhovaný priemyselný park je zahrnutý v územnom plane obce Záborské a ÚPN VÚC Prešovského kraja.

IV.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Predkladaná environmentálna dokumentácia upozorňuje na interakciu navrhovaných činností s jednotlivými zložkami životného prostredia a navrhuje opatrenia na zmiernenie alebo elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Na základe uvedeného doporučujeme ukončiť proces posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni zisťovacieho konania.

V ďalšom stupni by mali nasledovať povoloňacie konania podľa stavebného zákona. Činnosti umiestňované v navrhovaných výrobných a skladovacích plochách je potrebné posudzovať z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie postupne ako budú uzatvárané zmluvy s investormi, pričom sa musia zohľadniť už povolené výroby a činnosti.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

V.1 Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Na základe žiadosti ACCEPT, s.r.o. upustil Obvodný úrad životného prostredia v Prešove svojim listom č.1/2011/01276-002 zo dňa 5.8.2011 od požiadavky variantného riešenia zámeru.

Predložený návrh realizácie zámeru v riešenom území predstavoval od úvodnej fázy spracovania projektovej dokumentácie jedno variantné riešenie, podmienené návrhom riešeným v rámci pripravovanej územnoplánovacej dokumentácie na miestnej úrovni, územnými predpokladmi a rozvojovým potenciálom, existujúcou i výhľadovou infraštruktúrou, zabezpečujúcou prepojenia na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré je vyjadrené v celkovom návrhu.

Predložený zámer bol porovnaný s nulovým variantom. V rámci hodnotenia vplyvov sme priradili hodnotu kritéria od -3 po +3 podľa ich významnosti osobitne pre každý variant zámeru a s významom :

- 3 negatívny vplyv veľmi významný
- 2 negatívny vplyv významný
- 1 negatívny vplyv málo významný
- 0 žiaden vplyv
- +1 pozitívny vplyv málo významný
- +2 pozitívny vplyv významný
- +3 pozitívny vplyv veľmi významný

V.2 Výber optimálneho variant alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Porovnanie parametrov predloženého variant riešenia a nulového variant je spracované v tabuľke:

Tabuľka č. 50

Kritéria hodnotenia	Vplyv na jednotlivé zložky ŽP	Variant zámeru	Nulový variant
<i>1. Vplyvy na obyvateľstvo a jeho aktivity</i>			
Kvalita a pohoda života, pracovné príležitosti	Dopady počas výstavby	-1	0
	Zdravotná záťaž z prevádzky	0	0
	Kvalita bývania v blízkosti navrhovaného zámeru	0	0
	Kvalita bývania v blízkosti cesty III/068011	-2	-2
	Vytvorenie nových pracovných miest	3	0
	Predpoklady pre ďalšie prírodné investície	3	0
	Zvyšovanie životného štandardu obyvateľov	2	0
<i>2. Vplyvy na prírodné prostredie</i>			
Horninové prostredie	Zásahy do reliéfu a stability územia	-1	0
Povrchové a podzemné vody	Znečistenie a zásahy do vodných tokov a podzemných vôd	-1	-1
Pôda	Záber poľnohospodárskej pôdy	-3	0
	Záber pôdy na plochy dopravy	0	0
<i>3. Vplyvy na krajinu</i>			
	Krajinná scenéria a krajinný ráz	-1	0
Celkový sumár vplyvov		-1	-3

Na základe porovnania jednotlivých variantov riešenia navrhovanej činnosti ako výhodnejší sa ukazuje variant zámeru, ktorý z hľadiska využívania plochy navrhovaného priemyselného parku poskytuje lepšiu a efektívnejšiu formu využitia plochy. Navrhovaný priemyselný park hlavne predpokladá vyššiu zamestnanosť v jej spádovom území a s tým zvyšovanie životnej úrovne obyvateľstva. Výborné dopravné napojenie a umiestnenie priemyselnej zóny mimo zastavaného územia obce vytvára predpoklady pre príchod nových investorov.

Hodnotenie nulového variantu v porovnaní s variantom riešenia navrhovanej činnosti vychádza horšie z titulu ponechania súčasného stavu.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Výkres č. 1	Širšie vzťahy	M 1 : 50 000
Výkres č. 2	Katastrálna mapa	M 1 : 2 000
Výkres č. 3	Situácia v ortofotomape	M 1 : 10 000
Výkres č. 4	Situácia – Priemyselný park Panattoni	M 1 : 2 000
Výkres č. 5	ÚSES	M 1 : 5 000
Obrázok č. 1	Geologická stavba	M 1 : 200 000
Obrázok č. 2	Klimatické oblasti	M 1 : 200 000
Obrázok č. 3	Hydrogeologické prvky územia	M 1 : 200 000
Obrázok č. 4	Potenciálna prirodzená vegetácia	M 1 : 200 000
Obrázok č. 5	Neconet	M 1 : 200 000
Fotodokumentácia	Obr.č. 1 - 8	

VII. Doplnujúce informácie k zámeru

VII.1 Zoznam dokumentácie vypracovanej pre zámer a hlavných použitých materiálov

- Štúdia realizovateľnosti, TRISTÁN studio, s.r.o., júl 2011
- Územný plán obce Záborské, Zmeny a doplnky 2009, Archima s.r.o., jún 2009
- Zmeny a doplnky územného plánu Veľkého územného celku Prešovského kraja 2009
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR, 2002
- Atlas SSR, SAV Bratislava a SÚGaK Bratislava, 1980
- Štatistický lexikón obcí Slovenskej republiky, Štatistický úrad SR, 2002

VII.2 Zoznam stanovísk a vyjadrení vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

- ObÚ ŽP v Prešove – upustenie od variantného riešenia zámeru
- SPP, a.s. – vyjadrenie k investičnému zámeru
- Východoslovenská distribučná, a.s. – vyjadrenie k žiadosti o pripojenie
- VVS, a.s. – stanovenie pripojovacích podmienok

VII.3 Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej vplyvov na životné prostredie

Environmentálna dokumentácia bola spracovávaná súbežne s projektovou dokumentáciou pre účely územného konania podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

VII.4 Použitá literatúra

- Atlas inžinierskogeologických máp SSR 1:200 000, GÚDŠ Bratislava, 1988, 1989
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vydanie, MŽP SR, SAŽP, 2002
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia Bratislava, 1982
- Hydrologická ročenka – Povrchové vody 2000, SHMÚ Bratislava, 2001
- Michalko a kol., Geobotanická mapa ČSSR – Slovenská socialistická republika, Veda-Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 1986
- Nerastné suroviny Slovenskej republiky, MŽP SR, ŠGÚDŠ, 2001
- Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, Tretie upravené vydanie, VÚPÚ Bratislava, 1996
- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2001, SHMÚ Bratislava, 2002
- Správa o stave ŽP v Prešovskom kraji k r. 2002
- Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor, Bratislava, 1968
- ÚPN VÚC Prešovského kraja
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, 1977
- www – stránky Prešovského samosprávneho kraja
- www – stránky mesta Prešov
- www – stránky obce Záborské
- www – stránky MŽP SR
- www – stránky SAŽP
- www – stránky SHMÚ
- www – stránky Štatistického úradu SR
- www – stránky všetky firmy

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Prešov, august 2011

IX. Potvrdenie správnosti údajov

IX.1 Meno spracovateľa zámeru

Ing. Arch. Marián Ferjo
zodpovedný riešiteľ
TRISTÁN studio, s.r.o.

IX.2 Potvrdenie správnosti údajov oprávneným zástupcom navrhovateľa

Mgr. Dušan Goban
ACCEPT, s.r.o.